

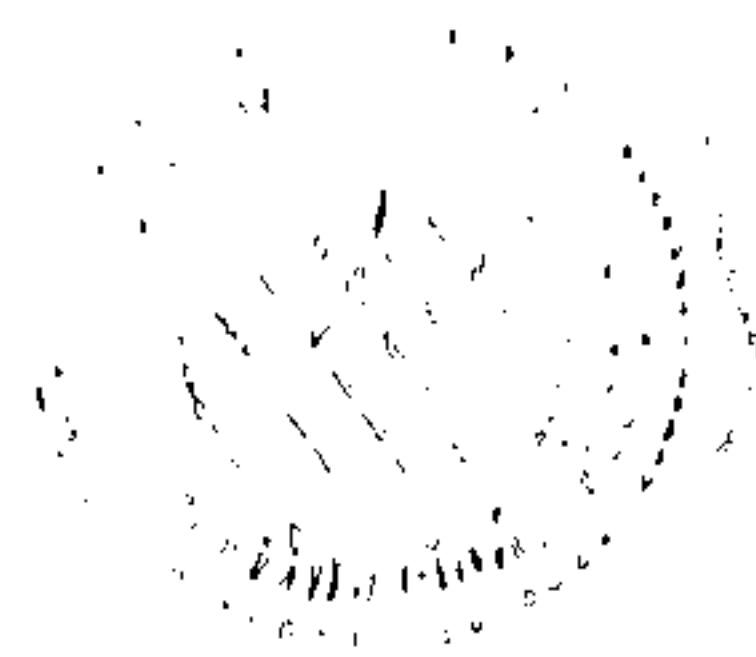
ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน

สารนิพนธ์
ของ
นางพรพิมล ศรีวิมล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2546

๖๕๐.๐๗/๒
พ ๒๔๙๒
ร.๓

ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทักษะของนักเรียน

บทคัดย่อ

ของ

นางพรพิมล ศรีวิมล

24 เม.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2546

h 157298

พรพิมล ศรีวิมล. (2546) ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ สติฐากร ชูทรัพย์.

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของผู้เรียนใน 6 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ ค่า t (t-test) และค่า One Way Analysis Of Variance

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**LEARNING PROBLEMS OF STUDENTS IN DUAL VOCATIONAL SYSTEM :
RETAILING BUSINESS FIELD, VOCATIONAL CERTIFICATE AT EAMLAOR
VOCATION COLLEGE, OPINIONS OF STUDENT**

AN ABSTRSACT

BY

MRS. PORNPIMOL SRIVIMOL

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree majoring in Business Education
at Srinakarinwirot University**

March 2003

Pornpimol Srivimol. (2003). *Learning problems of students in Dual Vocational System : retailing business field. Vocation Certificate at Eamlaor Vocational College, opinions of student.* Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School. Srinakarinwiroj University. Advisor : Lecturer. Sittakorn Choosup.

The purpose of this research was to study the learning problem of Dual Vocational students ' perspective at Eamlaor Vocational College regarding the 6 aspects teachers , students , work place , subject Content , educational media , and working environment , and also to compare the learning problem by gender , educational level , academic achievement .

The repserentative sanple used in this reseach was 76 Dual Vocational students at Eamlaor Vocational College : The instrument used for collecting data was a questionnaire on the learning problems of Dual Vocational students ' perspective at Eamlaor Vocational College. Statistics used to analyze the data ware percentage , mean , standard deviation , t-test , One-way Analysis of Variance.

The findings of this research were as follow:

There were no statistically significant differences of learning problems in over all independent variables.

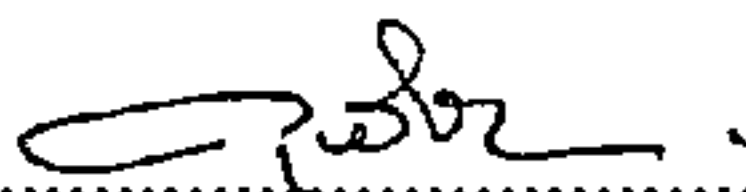
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(อาจารย์ติญฐากร ชุทรัพย์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

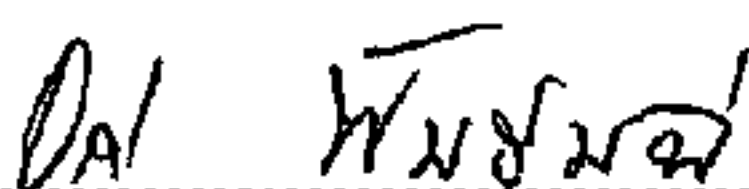
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพียร ลิมไทย)

คณะกรรมการสอบ

(อาจารย์ติญฐากร ชุทรัพย์)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

กรรมการ

(อาจารย์พงษ์ศักดิ์ หมวดสง)

กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาจากท่านอาจารย์
สถิตฐากร ชูทรัพย์ ประธานควบคุมสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี และ
อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อเสนอแนะ
ที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี รองศาสตราจารย์
ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่ได้ให้ความ
อนุเคราะห์ให้นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณนักเรียน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูล
ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้รับความเมตตาอย่างดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา
มารดา และรองศาสตราจารย์ลำอังก์ งามวิชา ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ครู – อาจารย์ และผู้มีพระคุณ
ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยและการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

พรพิมล ศรีวิมล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.....	7
แนวคิด/ทฤษฎี หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	28
องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	35
ปัญหาในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	37
ประวัติวิทยาลัยอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	65
ประชากรเป้าหมาย.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	86
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	86
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	88
การอภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	102
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม.....	72
2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน ตามทัศนะของนักเรียน.....	73
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านครูผู้สอน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	74
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	75
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสถานประกอบการ จำแนกเป็นรายชื่อ.....	76
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายชื่อ.....	77
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	78
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกเป็นรายชื่อ.....	79

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	80
10	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น.....	81
11	ผลการทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน.....	82
12	ผลเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	83
13	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน 6 ด้าน ตามทัศนะของนักเรียน.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมรวมทั้งรู้จักนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ภายใต้ความเป็นโลกาภิวัตน์ การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่นได้นั้น สังคมการอาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำประเทศเข้าสู่การแข่งขันในโลกฐานแห่งความรู้ โดยมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นสื่อสารสำคัญ

เนื่องจากรัฐบาลจะต้องใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545– 2549) เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุขโดยทั่วหน้า กรมอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และเพื่ออนุวัตน์ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐบาล เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ตลอดจนความสอดคล้องของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์นั้น กรมอาชีวศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ นโยบายตลอดจนแนวทางการดำเนินการ เพื่อปฏิรูปการอาชีวศึกษา (พยุงค์ศักดิ์ จันทรสุนทร. 2544)

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานที่นำการศึกษาระบบทวิภาคีมาเปิดสอนในหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพรูปแบบใหม่ในชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DUAL VOCATIONAL TRAINING) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพ ซึ่งนักเรียนที่เข้าศึกษาในระบบนี้จะได้รับความรู้ภาคทฤษฎีในสถานศึกษาควบคู่กับการฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ (สพช. 2535 : 2)

การจัดตั้งและการขยายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นระบบการปฏิรูปการศึกษาแบบใหม่ของการอาชีวศึกษาประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 ได้กำหนดให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาโดยการจัดการอย่างหนักจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาที่จะต้องออกไปพบสถานประกอบการเพื่อเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ ต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในภาคเอกชนเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาระบบใหม่ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บรรดาผู้ปกครอง และนักเรียน นักศึกษา

การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะประสบความสำเร็จถ้าสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการะหน้าที่อันยิ่งใหญ่โดยการจัดระบบดำเนินการตลาดและการประชาสัมพันธ์ การอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีซึ่งถือเป็นการบริการที่เสนอให้แก่ผู้ประกอบการและผลประโยชน์แก่นักเรียนนักศึกษา (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี : 2542)

การผลิตนักศึกษาที่จบมาให้มีคุณภาพนั้น ต้องผลิตให้นักศึกษาสามารถทำงานได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ผู้ผลิตต้องพยายามให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถอย่างเพียงพอและตรงตามตลาดแรงงาน โดยใช้วัดมาตรฐานตามความต้องการของผู้ใช้ ถ้าสถานประกอบการพอใจแสดงให้เห็นว่าได้ผลิตตามมาตรฐานของประเทศได้ ครู - อาจารย์ ผู้สอนต้องทุ่มเทการฝึกปฏิบัติให้มาก ไม่ใช่เป็นการเรียนแบบท่องจำ วัตถุประสงค์ของการอาชีวนั้นหมายถึงการสร้างช่างฝีมือที่มีคุณภาพ จากที่ผ่านมามักจะพูดได้ว่านักเรียนที่จบอาชีวศึกษาเมื่อออกไปแล้วทำงานไม่มีความสามารถเพียงพอ สาเหตุเนื่องมาจากสถานศึกษามีเครื่องมือไม่เพียงพอ การใช้เวลาในการฝึกไม่เต็มร้อย เพราะเราขาดวัสดุฝึก จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ การฝึกฝีมือนั้นสามารถฝึกได้หลาย ๆ แหล่ง ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานศึกษา อาจจะฝึกตามสถานประกอบการหรือแหล่งฝึกที่ใดก็ได้ มีสิทธิได้รับประกาศนียบัตรให้หน่วยกิตโดยไม่ต้องฝึกซ้ำเพื่อสถานศึกษาจะได้มีที่ว่างรองรับผู้อื่นอีกและช่วยลดวัสดุฝึกรวมทั้งครู - อาจารย์ (จรูญ ชูลาภ 2542 : 1-2)

ปัญหาของการเรียนของนักเรียนที่ทำให้จำนวนนักเรียนลดจำนวนน้อยลง เนื่องมาจากนักเรียนขาดความพร้อมด้านวุฒิภาวะ ทำให้ขาดระเบียบวินัยในการฝึกปฏิบัติที่สถานประกอบการ เช่น ขาดงานบ่อยโดยไม่ลาตามระเบียบของสถานประกอบการ อีกประการหนึ่งคุณภาพของนักเรียนทวิภาคีที่รับเข้ามาไม่ดีเท่าที่ควร ผู้ปกครองบางคนต้องการดูแลนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน และอีกปัญหาหนึ่งคือ ครูฝึกบางสถานประกอบการไม่เอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร (เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา วิธิดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคกลาง 2541 : 25 - 26)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 โดยมีบริษัท ซี.พี. เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด เข้าร่วมโครงการเป็นสถานประกอบการแรก ต่อมาได้มีสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนี้ พ.ศ. 2542 องค์การค้ำของครูสภา พ.ศ. 2543 บริษัทซีอาร์ซี เอโซลด์ จำกัด (ท็อป ซูเปอร์มาร์เก็ต) และ พ.ศ. 2544 บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

จากสภาพการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ได้ประสบกับปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีจำนวนลดลงมาก เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับการเรียนของนักเรียน หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งมีจำนวนน้อยลง แต่จากการที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้างานทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออจึงสนใจที่จะทราบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก จึงได้ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ นักเรียนได้สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยรวมและรายด้าน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ และสถานประกอบการที่ร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 76 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 76 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

- 1.1 เพศ
- 1.2 ระดับชั้นการศึกษา
- 1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางาน
ธุรกิจ ค้าปลีก ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านสถานประกอบการ
4. ด้านเนื้อหาวิชา
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ด้านสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง อุปสรรคที่มาขัดขวาง ทำให้นักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านครูผู้สอน หมายถึง อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้สอน ในด้านความรู้ ประสบการณ์ของครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนบุคลิกภาพของครูผู้สอน

1.2 ปัญหาด้านผู้เรียน หมายถึง อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนด้านวุฒิภาวะ ด้านเวลาเรียน ด้านการเรียนที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

1.3 ปัญหาด้านสถานประกอบการ หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ได้แก่ ประสิทธิภาพของครูฝึกการ ถ่ายทอดความรู้ การดูแลเอาใจใส่นักเรียน กฎระเบียบของสถานประกอบการ การจ่ายค่าตอบแทน

1.4 ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับความ สอดคล้องความเหมาะสม ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา ความต้องการ และความสนใจของ ผู้เรียน

1.5 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารประกอบการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน การสอน

1.6 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับ บรรยากาศในชั้นเรียน บรรยากาศในสถานประกอบการ ครอบครัว สังคม

2. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

3. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่เรียนในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจ ค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้น ปวช. 1 ถึง ปวช. 3 ปีการศึกษา 2545

4. หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก หมายถึง การจัด หลักสูตรการศึกษาลักษณะที่ต้องฝึกงานควบคู่กับการเรียนภาคทฤษฎี ในสถานศึกษา สาขางานธุรกิจค้าปลีก ที่จัดร่วมกันระหว่าง สถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

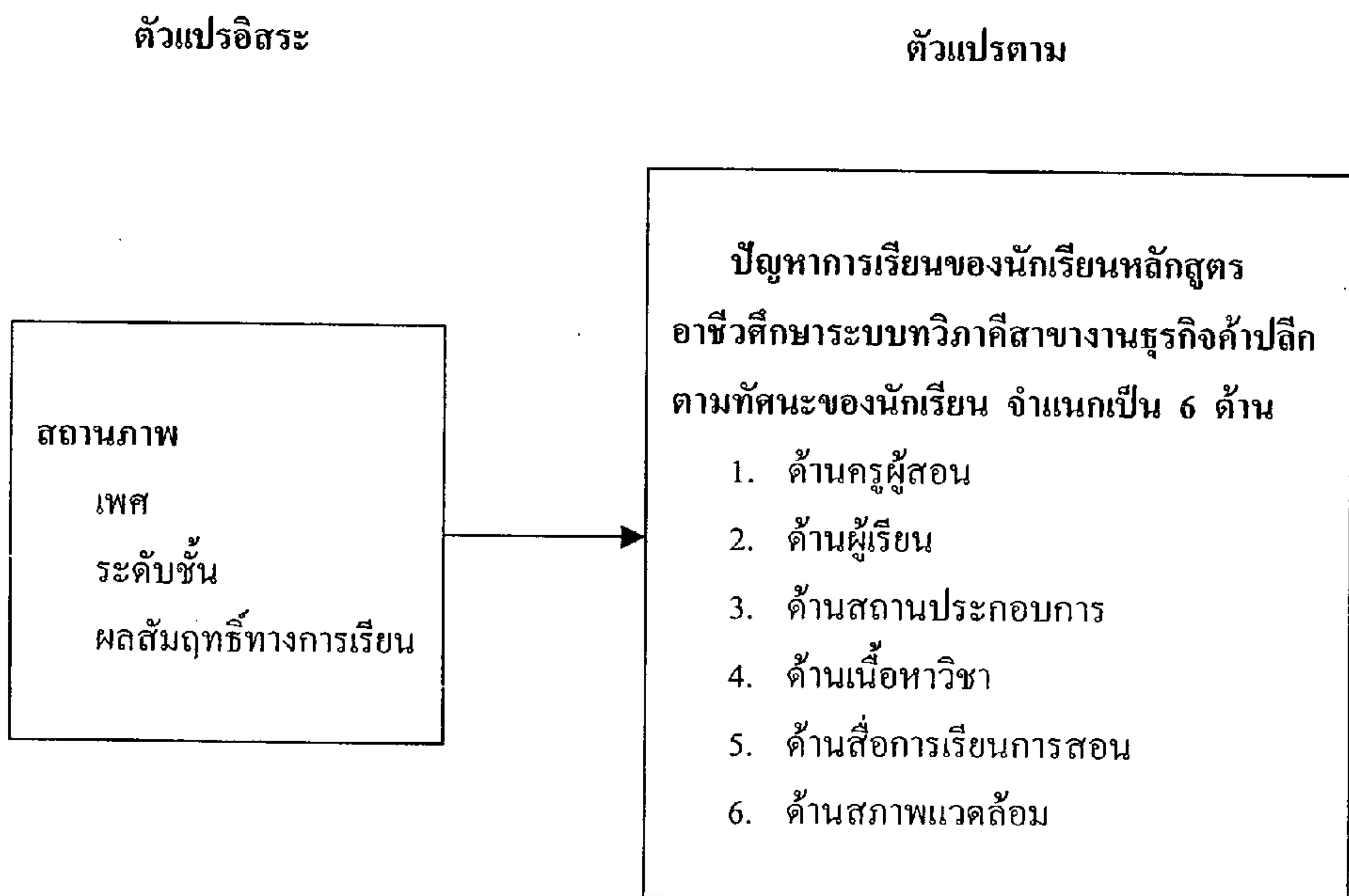
5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
2. แนวคิด / ทฤษฎี หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 2.1 การอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพในประเทศ สหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน
 - 2.2 การอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี
 - 2.3 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย
 - 2.4 หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา
3. องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. ปัญหาการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี
5. ประวัติวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
6. การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538

โครงสร้าง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานธุรกิจค้าปลีก

.....

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาพาณิชยกรรม ต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (16 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ (17 หน่วยกิต)	
2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต)	
2.4 โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)	
3. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
4. กิจกรรมในสถานประกอบการ	
	<u>114 หน่วยกิต</u>

หมวดวิชาพื้นฐาน

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
20001101	ภาษาไทย 1	2-0-2
20001102	ภาษาไทย 2	2-0-2
20001103	ภาษาไทย 3	2-0-2
20001201	ภาษาอังกฤษ 1	1-2-2
20001202	ภาษาอังกฤษ 2	1-2-2
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0-2-1
20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0-2-1
20001301	สังคมศึกษา 1	2-0-2
20001302	สังคมศึกษา 2	2-0-2
20001303	สังคมศึกษา 3	2-0-2
20001401	วิทยาศาสตร์ 1	1-2-2
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1-2-2
20001501	คณิตศาสตร์ 1	2-0-2
20001502	คณิตศาสตร์ 2	2-0-2
20001601	สุขศึกษา 1	1-0-1
20001602	สุขศึกษา 2	1-0-1
200017	พลศึกษา 1	0-2-1
200017	พลศึกษา 2	0-2-1
	รวม	22-16-30

20001101 ภาษาไทย 1

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะภาษาไทย แหล่งที่มาและการนำไปใช้ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสาร การสื่อสารด้วยภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ มารยาทในการสื่อสาร ฟังเรื่องที่ให้ความรู้ ข้อคิด และจรรโลงใจ อ่านงานเขียนให้ผู้อื่นฟัง อ่านเพื่อพัฒนาตนเอง สรุปความจากการอ่านและการฟัง เขียนจดหมายกิจธุระ การกรอกข้อความในแบบฟอร์มต่าง ๆ พูดทักทาย พูดแนะนำพูดรายงาน อ่านวรรณกรรมที่ให้ข้อคิดในเรื่องคุณธรรมและวัฒนธรรม

เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาไทยในเรื่องแบบแผน และใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

20001102 ภาษาไทย 2

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและหน้าที่ของคำ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ประโยค การใช้สำนวนไทยและสำนวนโวหาร ความคิดกับภาษา การเขียนรายงานเชิงวิชาการเบื้องต้นการเขียนบันทึกการวิเคราะห์และวิจารณ์ในชีวิตประจำวันและงานอาชีพ อ่านวรรณกรรมที่เสริมสร้างความรู้และศิลปกรรมวัฒนธรรมของชาติ

เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างสละสลวย กระชับรัดและเหมาะสมกับเนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20001103 ภาษาไทย 3

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาการพูดต่อที่ประชุมชน การพูดอภิปราย การพูดสาธิต การอภิปราย การโต้เถียง การพูด ในโอกาสต่าง ๆ กิจกรรมการประชุม การเขียนโครงการ การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ การเขียนคำขวัญ การเขียนโฆษณา การเขียนคำประพันธ์ที่ใช้ในงานอาชีพ อ่านวรรณกรรมที่ส่งเสริมความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

20001201 ภาษาอังกฤษ 1

1 - 2 - 2

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เกี่ยวกับงานอาชีพตามประเภทวิชาศึกษา โดยใช้ คำศัพท์ จำนวน และโครงสร้างไวยากรณ์เบื้องต้นของภาษาอังกฤษที่มีความถี่ในการใช้มากใน บทความ หรือเอกสารทางวิชาชีพ

ฝึกพูดทักทาย และแนะนำตนเอง ฝึกฟังคำสั่ง คำแนะนำ และฝึกอ่านข้อความเกี่ยวกับ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในงานอาชีพของตนเอง ฝึกการอ่านฉลาก ป้ายประกาศ คำเตือน เกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อให้สามารถใช้คำศัพท์ จำนวน และเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์เบื้องต้นของภาษาอังกฤษอันจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่านข้อความ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับงานอาชีพที่ได้อ่านหรือ ฟังได้

20001202 ภาษาอังกฤษ 2

1 - 2 - 2

ผ่านการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ก่อน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกฟังคำสั่ง คำแนะนำ ฝึกพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพในการทักทาย ขอร้อง ขออนุญาตขอ คำแนะนำ บอกเวลา บอกทิศทาง และพูดโทรศัพท์ ฝึกอ่านออกเสียง จำนวนตัวเลข การอ่าน เศษส่วน ทศนิยม เปอร์เซ็นต์ อ่านหน่วยนับ และเขียนอักษรย่อของมาตราตั้ง ดวงวัด ที่ใช้เป็น ภาษาอังกฤษ ตลอดจนสัญลักษณ์ที่พบบ่อย ๆ ในงานอาชีพ ฝึกโครงสร้างของภาษาบรรยาย ลักษณะ รูปร่าง ขนาด สัดส่วนของวัตถุสิ่งของ ฝึกเขียนบันทึกข้อมูลสั้น ๆ จากข้อความที่ได้ฟัง

เพื่อให้สามารถฟังคำสั่งแล้วปฏิบัติตามได้และพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ อ่านหน่วยนับ จำนวนตัวเลข และบรรยายลักษณะของวัตถุได้

20001203 ภาษาอังกฤษ 3**0 - 2 - 1**

ผ่านการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 2 ก่อน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกสนทนาเกี่ยวกับการแนะนำและการเสนอขายสินค้า (Shopping Dialogue) การต่อรองราคาฝึกอ่านและสรุปใจความสำคัญของจดหมาย หรือเอกสารธุรกิจ กรอกแบบฟอร์มเอกสารธุรกิจรูปแบบต่าง ๆ ฝึกการเขียนเอกสารธุรกิจ (FAX messages, Telephone messages) การเขียนบันทึก (Memos) การใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ สัญลักษณ์ที่ใช้ในเอกสารธุรกิจ

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดเพื่อเสนอขายสินค้าและต่อรองราคา เข้าใจรูปแบบของจดหมายธุรกิจ และ เอกสารธุรกิจที่ใช้ในปัจจุบัน

20001204 ภาษาอังกฤษ 4**0 - 2 - 1**

ผ่านการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 3 ก่อน

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกพูดแนะนำตนเองและงานอาชีพของตน ฝึกอ่านและสรุปใจความสำคัญของจดหมาย หรือเอกสารธุรกิจ ฝึกเขียนจดหมายธุรกิจ จดหมายเสนอขาย จดหมายสั่งซื้อและตอบรับการสั่งซื้อจดหมายสอบถามและตอบรับการสอบถาม การจ่ายเงิน

เพื่อให้สามารถเขียนจดหมายหรือเอกสารธุรกิจได้

20001301 สังคมศึกษา 1**2 - 0 - 2**

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาโครงสร้างและการจัดระเบียบทางสังคม และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงแนวโน้มของสังคมไทย ปัญหาทางสังคมไทย บทบาทของสตรีไทยและการพัฒนา

ศึกษาศาสนาที่สำคัญในเรื่องหลักธรรมและความสอดคล้องของศาสนา

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ระบบการปกครองและระบบเศรษฐกิจ การปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ศึกษากฎหมายในชีวิตประจำวัน กฎหมายแรงงาน และการประกันสังคม

เพื่อให้มีความเข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจระบบการเมืองการปกครองและระบบเศรษฐกิจ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขดำรงชีวิตตามหลัก ธรรมของศาสนา

20001302 สังคมศึกษา 2

2 – 0 – 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะทั่วไปของภูมิศาสตร์กายภาพ และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนที่ทางกายภาพพอสังเขป

ศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพในภาคต่าง ๆ ของไทย ในเรื่องภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน การประกอบอาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากร

ศึกษากิจกรรมพื้นฐานทางเศรษฐกิจในภาคต่าง ๆ ของไทย ในเรื่องการผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยนและการบริการ

ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะเศรษฐกิจของไทยและเศรษฐกิจของโลก

เพื่อให้มีความเข้าใจลักษณะทั่วไปของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีอิทธิพล ความเป็นอยู่ของมนุษย์ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ ตระหนักในสภาพ ปัญหาทางเศรษฐกิจ และเห็นความจำเป็นที่จะต้องร่วมแก้ไข

20001303 สังคมศึกษา 3

2 – 0 – 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาตัวอย่างเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งรู้จักกันอย่างแพร่หลายทั้งของไทยและต่างประเทศ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ หรือการเมืองการปกครอง และกระบวนการในการแก้ปัญหา โดยใช้หลักจริยธรรมและคุณธรรม

ศึกษาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่มนุษย์นำมาใช้

เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา เห็นแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาสังคม เห็นคุณค่าความคิด ความพยายามของบรรพบุรุษในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ เห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองและร่วมมือกันพัฒนาสังคม

20001401 วิทยาศาสตร์ 1

1 – 2 – 3

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ค้นคว้า อภิปรายและทดลองเกี่ยวกับระบบนิเวศ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติในระบบนิเวศ การถ่ายทอดพลังงาน และจําแนกพืชและสัตว์

สสาร การเปลี่ยนแปลงของสาร ธาตุ สารประกอบ ของผสม สารละลาย คอลลอยด์ สารแขวนลอย ปฏิกริยาเคมี กรดและเบส สารอินทรีย์ องค์ประกอบสำคัญของสารในสิ่งมีชีวิต แร่ และ เชื้อเพลิง สารสังเคราะห์

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจ การเลือกใช้และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

20001402 วิทยาศาสตร์ 2

1 – 2 – 3

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา ค้นคว้า อภิปรายและทดลองเกี่ยวกับแรงและการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ งานและพลังงาน คลื่นกล หลักการประยุกต์ทางไฟฟ้าแม่เหล็ก คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและการประยุกต์ทางสื่อสารโทรคมนาคม พลังงานความร้อน พลังงานนิวเคลียร์

เพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และเกิดเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์อันจะนำไปสู่การตัดสินใจ การเลือกใช้ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

20001501 คณิตศาสตร์ 1

2 – 0 – 2

คำอธิบายรายวิชา

เศษส่วนและทศนิยม อัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ การแปรผัน คณิตศาสตร์ในธรรมชาติ ส่วนลดการค้า และส่วนลดเงินสด การตั้งราคาขาย ดอกเบี้ย การซื้อขายในระบบผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ

เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการคำนวณเกี่ยวกับ เศษส่วน ทศนิยม อัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ การแปรผัน คณิตศาสตร์ในธรรมชาติ ส่วนลดการค้าและส่วนลดเงินสด การตั้งราคาขาย ดอกเบี้ย การซื้อขายในระบบผ่อนชำระและการเช่าซื้อ โดยอาศัยเครื่องคิดคำนวณ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

20001502 คณิตศาสตร์

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

สถิติพื้นฐาน ความหมายของสถิติ ข้อมูลและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ค่ากลางของข้อมูล การวัดการกระจายของข้อมูล และค่ามาตรฐาน

ความน่าจะเป็นเบื้องต้น การทดลองสุ่มและเหตุการณ์ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านและแปลความข้อมูลทางสถิตินำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นเบื้องต้นในการตัดสินใจ

20001601 สุขศึกษา 1

1 - 0 1

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพในการดำรงชีวิต การป้องกันอันตรายจากการจราจร อันตรายจากการประกอบอาชีพ อันตรายในเคหะสถาน ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพของส่วนรวม การจัดชุมชนและการรักษาและการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ

ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคในเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภค สิทธิของผู้บริโภคการสุขภาพอาหาร

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนในการป้องกันรักษาโรคมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิภาพของส่วนรวม

20001602 สุขศึกษา 2

1 - 0 - 1

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาพัฒนาการทางกายและจิตใจของมนุษย์ การบำรุงรักษาสุขภาพ การดูแลรักษาตนเองเมื่อเจ็บป่วยในเรื่องการปฐมพยาบาล การปฏิบัติตนเมื่อไปใช้บริการทางการแพทย์ การดูแลตนเองเมื่อป่วยเรื้อรัง การใช้ยา แนวทางการดำเนินชีวิตในเรื่องการวางตัวต่อเพศตรงข้าม การเลือกคู่ครอง การเตรียมตัวก่อนแต่งงานและการปรับตัวในชีวิตสมรส การปฏิบัติตนในขณะตั้งครรภ์ การเลี้ยงดูบุตร การวางแผนและการแก้ปัญหาชีวิตครอบครัว ผลกระทบของการดำเนินชีวิตที่มีปัญหา ได้แก่ ปัญหาเอดส์และยาเสพติด

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการเจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจตามวัย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

20001702 วอลเลย์บอล

0-2-1

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และคุณค่าของวอลเลย์บอล ทักษะในการเล่น ระเบียบข้อบังคับและกติกาการเล่น มารยาทของการเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี การบริหารร่างกายและการบำรุงรักษาสุขภาพความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และคุณค่าของวอลเลย์บอล ทักษะในการเล่น ระเบียบข้อ บังคับและกติกาการเล่น มารยาทของการเป็นผู้เล่น และผู้ดูที่ดี การบริหารร่างกายและการบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นด้วยความปลอดภัยและการดูแลรักษาอุปกรณ์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ระเบียบ ข้อบังคับ กติกา การเล่นวอลเลย์บอล เห็นคุณค่า ความสำคัญ มีทักษะและสามารถนำกีฬาวอลเลย์บอลไปใช้ออกกำลังกายในชีวิตประจำวันได้อย่าง ปลอดภัย เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ การร่วมมือ ความกล้า ความกล้า ความสุขุมรอบคอบ

20001724 บาสเกตบอล

0-2-1

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา และคุณค่าของบาสเกตบอล ทักษะในการเล่นบาสเกตบอล ระเบียบข้อบังคับ และกติกาการเล่น มารยาทของการเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี การบริหารร่างกายและการบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นด้วยความปลอดภัย และการดูแลรักษาอุปกรณ์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นมา ระเบียบ ข้อบังคับ กติกา เห็นคุณค่ามีทักษะในการเล่นบาสเกตบอล สามารถนำการเล่นบาสเกตบอลไปใช้ในการออกกำลังกายได้อย่าง ปลอดภัยเสริมสร้างความร่วมมือ ความกล้า ความเชื่อมั่นในตนเอง และความสุขุมรอบคอบ

วิชาพื้นฐาน

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
22002001	ภาษาไทยธุรกิจ	1-2-2
22002002	ธุรกิจทั่วไป	2-0-2
22002003	การบัญชี 1	2-3-3
22002004	การขาย	1-2-2
22002005	พิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น	1-4-3
22002006	พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น	1-3-2
20002001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	1-2-2
	รวม	9-19-16

22002001 ภาษาไทยธุรกิจ

1 – 2 – 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยทางธุรกิจ หลักเกณฑ์และถ้อยคำสำนวนที่ใช้ในการเขียนจดหมายธุรกิจ และจดหมายราชการ การเขียนรายงานทางธุรกิจ การเขียนเพื่อประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ธุรกิจ การสรุปและวิเคราะห์สารทางธุรกิจ การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสื่อ

เพื่อให้สามารถนำภาษาไปใช้ในวงการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

22002002 ธุรกิจทั่วไป

2 – 0 – 2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายของธุรกิจ จรรยาบรรณและคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ ประเภทและชนิดของการประกอบธุรกิจ องค์การธุรกิจรูปต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับสถานะสังคม และเศรษฐกิจของประเทศ การเลือกทำเลที่ตั้ง แหล่งเงินทุน ระบบการแลกเปลี่ยน การจัดการทั่วไปและการให้บริการของสถาบันธุรกิจ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถตัดสินใจดำเนินการประกอบธุรกิจ และให้บริการของสถาบันธุรกิจต่างๆ เช่น ธนาคาร การประกันภัย การขนส่ง การให้บริการสื่อสาร

22002003 การบัญชี 1

2 – 3 – 3

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและจุดประสงค์ของการบัญชี ประโยชน์ของข้อมูลการบัญชี ข้อสมมติฐานของการบัญชี วิเคราะห์รายการค้า การเปลี่ยนแปลงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของบัญชี ในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านรายการไปแยกประเภท งบทดลอง กระจายทำการ การจัดทำงบการเงิน การปรับปรุงรายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ วัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือ งบทดลองหลังปรับปรุง ปิดบัญชี การทำงบการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ การสรุปวงจรบัญชี

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการบัญชี และสามารถปฏิบัติการบัญชีเบื้องต้นได้ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมีนิสัยรักงานอาชีพ

22002004 การขาย**1 – 4 - 3****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาแนวคิดความสำคัญของการตลาด และการขายช่องทางการจำหน่ายประเภทและลักษณะของงานขายความรู้เกี่ยวกับตนเอง ผลิตภัณฑ์ กิจกรรมลูกค้าและคู่แข่ง คุณสมบัติ จรรยาบรรณของนักขาย โอกาสและความก้าวหน้าของพนักงานขาย

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการขายเบื้องต้น มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพขายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพขาย

22002005 พิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น**1 – 4 - 3****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความรู้พื้นฐานและส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีดไทย การสร้างเทคนิคที่ดีในการพิมพ์ ฝึกปฏิบัติทำนอง การวางนิ้ว การเคาะแป้นอักษร เรียนรู้แป้นอักษรต่าง ๆ การแก้ไขอย่างง่ายเมื่อเครื่องพิมพ์ดีดขัดข้อง การพิมพ์เพื่อเพิ่มทักษะความแม่นยำ วิธีคำนวณค่าการพิมพ์วางศูนย์ตามแนวนอนและแนวตั้งการพิมพ์บัญชีอย่างง่าย การพิมพ์จดหมายอย่างง่าย การบำรุงรักษาเครื่องพิมพ์ดีด

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องพิมพ์ดีดไทย รู้หลักการและมีพื้นฐานที่ดีในการพิมพ์ดีดไทยมีเจตคติและเห็นความสำคัญของงานพิมพ์ดีด มีทักษะและความแม่นยำในการพิมพ์ดีดแบบสัมผัส มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขและการบำรุงเครื่องพิมพ์ดีด

22002006 พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น**1 – 3 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความรู้พื้นฐานและส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องพิมพ์ดีดอังกฤษ การสร้างเทคนิคที่ดีในการพิมพ์ ฝึกปฏิบัติทำนอง การวางนิ้ว การเคาะแป้นอักษร เรียนรู้แป้นอักษรต่าง ๆ การแก้ไข อย่างง่ายเมื่อเครื่องพิมพ์ดีดขัดข้อง การพิมพ์เพื่อเพิ่มทักษะความแม่นยำ วิธีคำนวณค่าการพิมพ์บัญชีอย่างง่าย การพิมพ์จดหมายอย่างง่าย การบำรุงเครื่องพิมพ์ดีด

20002001 คอมพิวเตอร์เบื้องต้น**1 - 2 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความหมายและความสำคัญของคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ วิวัฒนาการที่สำคัญของเครื่องคอมพิวเตอร์และไมโครคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบสำคัญของเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูล ข้อสนเทศและการประมวลผลข้อมูล ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ ภาษาคอมพิวเตอร์ ไวรัสคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมระบบปฏิบัติการ สื่อบันทึกข้อมูลประเภทต่าง ๆ รหัสข้อมูลและการวัดขนาดข้อมูล ขั้นตอนการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และบำรุงรักษาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบต่อโลกปัจจุบัน

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ และความสำคัญของคอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน มีเจตคติและมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

วิชาชีพเฉพาะ

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012001	เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคร	2 - 0 - 2
22012002	กฎหมายธุรกิจ	2 - 0 - 2
22012003	การบัญชี 2	2 - 3 - 3
22012004	เทคนิคการขาย	1 - 2 - 2
22012005	พิมพ์ดีดไทยขั้นพัฒนา	1 - 3 - 2
22012006	พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา	1 - 3 - 2
22012007	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1 - 2 - 2
22012008	โปรแกรมการประมวลผลคำ 1	1 - 2 - 2

22012001 เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคร**2 - 0 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความต้องการและความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ หน้าที่ของผู้บริโภคสินค้าและบริการที่ธุรกิจและรัฐให้แก่ผู้บริโภค ความคุ้มครองที่รัฐให้แก่ผู้บริโภค หลักการซื้อ และเลือกสินค้าเฉพาะอย่าง การพิจารณาเลือกสินค้าสำหรับผู้บริโภค การวางแผนการจ่ายเงิน การออม การลงทุนการใช้บริการประกันภัยและประกันชีวิต ปัญหาเศรษฐกิจของผู้บริโภค และแนวทางแก้ไข

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นประโยชน์และสามารถนำความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป

22012002 กฎหมายธุรกิจ**2 – 0 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาการจดทะเบียนพาณิชย์ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล บริษัทจำกัด โรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ กฎหมายควบคุมการโฆษณาและวิทยุกระจายเสียง

ปฏิบัติการเขียนเอกสารในการจดทะเบียนต่าง ๆ ขอต่อยอายุและเลิกบริการ

เพื่อให้มีความรู้ และสามารถดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสถานประกอบการ การขอเปลี่ยนแปลงและเลิกบริการ

22012003 การบัญชี 2**2 – 3 - 3****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความหมายของสินค้า การบันทึกการขายซื้อขายสินค้าในสมุดรายวันทั่วไป และแยกประเภทสินค้าคงเหลือสิ้นงวด ปิดบัญชีเกี่ยวกับสินค้าเข้าบัญชีสรุปผลกำไรขาดทุน และต้นทุนขายการจัดทำงบการเงิน การบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะ การปรับปรุงบัญชี หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ กระจายทำการ การทำงบการเงินเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการกฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี

เพื่อให้มีความรู้เข้าใจและตระหนักถึงการทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมีทักษะในการปฏิบัติการงานบัญชี

22012004 เทคนิคการขาย**1 – 2 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาแนวคิดในการประกอบอาชีพขาย กระบวนการขาย ขั้นตอนการขาย การเตรียมตัวก่อนเข้าพบ การเสนอขาย การแก้ปัญหา การขจัดข้อโต้แย้ง การปิดการขาย การติดตามผลการขายการขาย การบริการหลังการขาย เทคนิคการพิชิตใจลูกค้า

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการขาย สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพขาย

22012005 พิมพ์ดีดไทยขั้นพัฒนา**1 – 3 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

พัฒนาทักษะในการพิมพ์เพื่อความเร็ว แม่นยำยิ่งขึ้น เทคนิคการลบ การแทรก และการกระจายอักษร การพิมพ์บนเส้นบรรทัด การพิมพ์เว้นระยะ จำกัดวรรคตอน การพิมพ์วางศูนย์ แนวนอน แนวตั้ง การคำนวณสำหรับพิมพ์งานบัญชี และพิมพ์ซอง การพิมพ์หนังสือราชการ ภายนอก

เพื่อเพิ่มพูนทักษะการพิมพ์ให้เกิดความแม่นยำและรวดเร็วยิ่งขึ้น วิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดในการพิมพ์ และมีทักษะในการพิมพ์งานขั้นผลิต

22012006 พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา**1 – 3 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

พัฒนาทักษะในการพิมพ์เพื่อความเร็ว แม่นยำยิ่งขึ้น เทคนิคการลบ การแทรก และการกระจายอักษร เพื่อให้มีทักษะในการพิมพ์งานขั้นผลิต พิมพ์บัญชี ตาราง จดหมายธุรกิจแบบต่าง ๆ รายงานที่เป็น Formal และ Informal

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการพัฒนาความเร็วและความแม่นยำ รู้วิธีแก้ไขข้อผิดพลาดในการพิมพ์ มีทักษะในการพิมพ์งานขั้นผลิต

22012007 การใช้เครื่องใช้สำนักงาน**1 – 2 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาความรู้ เทคนิคการใช้ และการบำรุงรักษา เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องใช้สำนักงาน

เพื่อให้มีความรู้และใช้เทคนิคจนมีทักษะสามารถปฏิบัติงานเครื่องใช้สำนักงาน

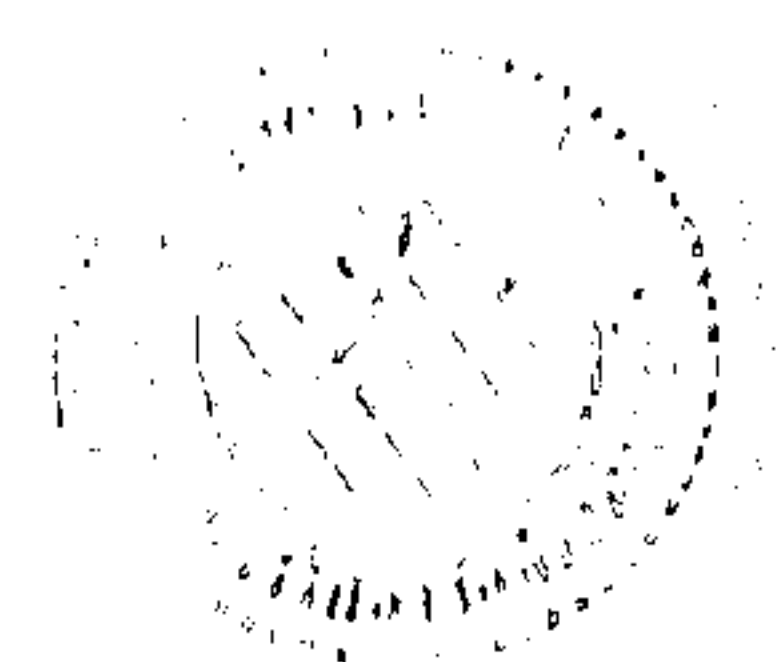
22012008 โปรแกรมการประมวลผลคำ 1**1 – 2 - 2****คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาประโยชน์ของการใช้โปรแกรมการประมวลผลคำ (Word Processing) การติดตั้งโปรแกรมการประมวลผลคำลงในหน่วยความจำของเครื่อง สามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนค่าเดิมของโปรแกรมที่ตั้งไว้ การเข้าสู่และออกจากโปรแกรม การใช้ปุ่มคำสั่งบนแป้นพิมพ์ คำสั่งการใช้งานต่าง ๆ คือเกี่ยวกับเพิ่มข้อมูล เช่น การสร้างเพิ่มข้อมูลใหม่ การเรียกใช้เพิ่มข้อมูลเดิม และการเก็บเพิ่มข้อมูล การควบคุมเคอร์เซอร์ (Cursor) การแก้ไขและจัดรูปแบบเอกสารใหม่การค้นหาและแทนที่คำการทำงานเป็นกลุ่มข้อความ การพิมพ์ข้อความในลักษณะต่าง ๆ การสร้างตารางและแผนผังการพิมพ์ข้อมูลออกจากเครื่องพิมพ์

เพื่อให้มีความรู้ และเข้าใจประโยชน์ของโปรแกรมประมวลผลคำ มีทักษะใช้คำสั่งพื้นฐานสร้างเพิ่มข้อมูล แก้ไขเพิ่มข้อมูลและนำความรู้ไปประยุกต์สร้างเอกสารทางธุรกิจ

วิชาชีพเลือก

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012301	ธุรกิจค้าปลีก 1	* - * - 8
22012302	ธุรกิจค้าปลีก 2	* - * - 8
22012303	ธุรกิจค้าปลีก 3	* - * - 8
22012304	ธุรกิจค้าปลีก 4	* - * - 8
22012305	ธุรกิจค้าปลีก 5	* - * - 6
22012306	ธุรกิจค้าปลีก 6	* - * - 6
	รวม	* * 54

22012301 ธุรกิจค้าปลีก 1

ลักษณะงาน

สัมพันธ์กับธุรกิจค้าปลีกและบริการขาย

- รับการอบรมเกี่ยวกับประวัติ ความหมาย และคุณสมบัติของผู้ประกอบการค้า
- สร้างความสัมพันธ์ระหว่างร้านค้ากับผู้บริโภค
- บริการขายสินค้าให้ลูกค้า

เพื่อให้มีความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อธุรกิจค้าปลีก มีทักษะและประสบการณ์ขายจริงจากธุรกิจค้าปลีก

22012302 ธุรกิจค้าปลีก 2

ลักษณะงาน

บริการและมาตรฐานการบริการ

- ดูแลรักษาสภาพร้าน
- ตรวจสอบ บำรุง รักษา อุปกรณ์

เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์จริงเกี่ยวกับการจัดการภายในร้าน

22012303 ธุรกิจค้าปลีก 3

ลักษณะงาน

- จัดการภายในร้าน 2
- ตั้ง รับ นับ สินค้าเข้าร้าน
- ตรวจสอบ รักษาคุณภาพสินค้า
- ใช้เครื่องบันทึกเงินสด คัดราคา รับทอน และเก็บรักษาเงิน
- งานบัญชี

เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์จริงเกี่ยวกับสินค้า และใช้เครื่องบันทึกเงินสด

22012304 ธุรกิจค้าปลีก 4

ลักษณะงาน

- จัดซื้อ จัดเก็บ และจัดส่งสินค้า
- ตั้งซื้อ โดยพิจารณาแหล่งผู้ขาย เงื่อนไข
- รวบรวม จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการซื้อ
- รับสินค้า จัดแบ่งหมวดหมู่ และจัดเก็บเข้าคลังสินค้า
- จัดส่งสินค้า

เพื่อให้มีทักษะประสบการณ์จริงในการจัดซื้อ และรับผิดชอบในการจัดเก็บและจัดส่งสินค้า

22012305 ธุรกิจค้าปลีก 5

ลักษณะงาน

- งานบริการและส่งเสริมการขาย
- ปฏิบัติงานในหน้าที่การส่งเสริมการขาย
- สร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
- ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ สุจริต และอดทน
- สร้างสื่อสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้า และการประชาสัมพันธ์
- โทรศัพท์และโทรสาร
- พิมพ์ดีด และถ่ายทอเอกสาร

เพื่อให้มีความรู้หลักการเทคนิค และกลยุทธ์เกี่ยวกับการขาย มีทักษะและประสบการณ์จริงในงานบริการของธุรกิจค้าปลีก

22012306 ธุรกิจค้าปลีก 6

ลักษณะงาน

งานบุคคล

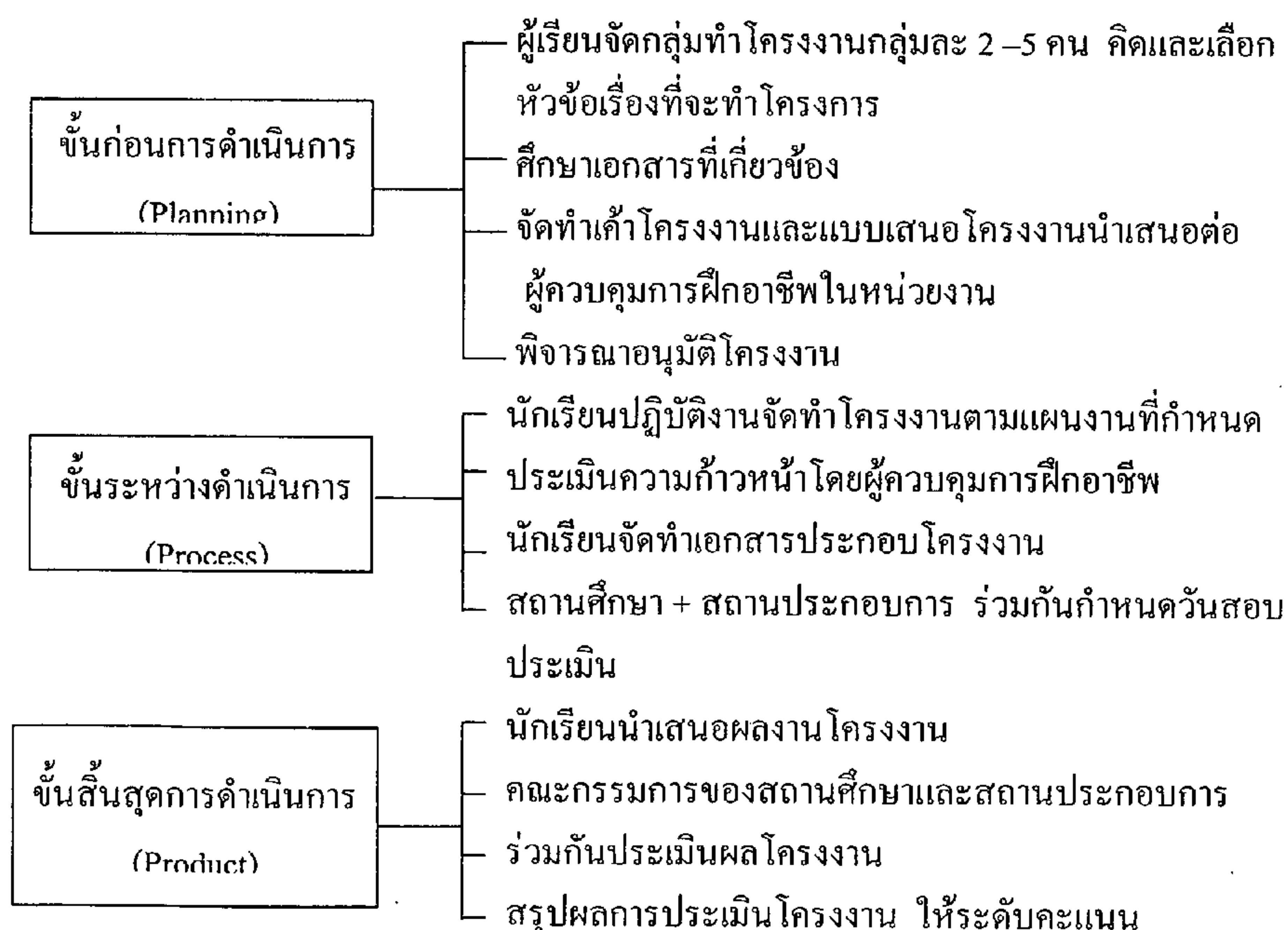
- กำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานของพนักงาน
- กำหนดข้อบังคับและแนวปฏิบัติ
- คอมพิวเตอร์
- ฝึกอบรมและพัฒนา

เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์จริงเกี่ยวกับงานบุคคลในธุรกิจค้าปลีก

โครงการ

ศึกษาและปฏิบัติงาน การวางแผน การดำเนินงานในการสร้างผลงานที่ให้ความรู้และทักษะในระดับช่างฝีมือ โดยรายงานและการประเมินผลโครงการ เพื่อให้เกิดความตระหนักในสภาพการทำงาน มีเจตคติและกิริยาที่ดี มีความรับผิดชอบ และจรรยาในงานอาชีพ มีความคิดริเริ่มในการสร้างและพัฒนาในสาขาวิชาชีพ สามารถวางแผนงาน ดำเนินงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงาน สรุปประเมินผลทำรายงานและนำเสนอผลงาน

ขั้นตอนการทำโครงการ

หมวดวิชาเลือกเสรี

รหัส	รายวิชา	ท - น - ป
20003301	พุทธศาสนา 1	2 - 0 - 2
20003302	พุทธศาสนา 2	2 - 0 - 2
20003303	พุทธศาสนา 3	2 - 0 - 2
22013202	เอกสารทางธุรกิจ	2 - 0 - 2
220013001	กฎหมายธุรกิจ	3 - 0 - 3
22012102	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2 - 2 - 3
21000023	ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000	2 - 0 - 2
	รวม	15 - 2 - 16

20003301 พระพุทธศาสนา 1

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

วิเคราะห์ลักษณะสังคมของชมพูทวีป และลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา
สาระความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทาง
สายกลาง

วิเคราะห์พุทธประวัติ เรื่องเจ้าชายสิทธัตถะ การตรัสรู้ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ศึกษา ประวัติพระอัญญาโกณฑัญญะ พระปุลณณ์มันตานีบุตร พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี
พระอุบลวรรณาเถรี พระเจ้าพิมพิสาร และพระเจ้าอชาตศัตรู

วิเคราะห์พุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคม ในเรื่องอปรหานิยธรรม 7 พละ 4 อารยวัฑฒิ
5 สาราณียธรรม 6 รวมทั้งมงคลชีวิตในหัวข้อ ไม่คบพาล คบบัณฑิต บุคคลที่ควรบูชาด้วย
ตบฟังมาก ชำนาญในวิชาชีพ มีระเบียบวินัยดี กล่าววาจาดีและทำงานไม่คั่งค้างสับสน

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับพระสงฆ์ หน้าที่ของพระสงฆ์ในการศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่
พระพุทธศาสนา หน้าที่ของชาวพุทธในเรื่องศรัทธา 4 การประกอบพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ
และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

ฝึกอ่านภาษาบาลี สกคแบบไทยแบบบาลี เกี่ยวกับคำอาราธนาพระปริตร และ
คำอาราธนาธรรม คีล 5 คีล 8 และคีล 10 ศึกษาและฝึกอ่านพุทธศาสนาสุภาษิต 1 บท

ศึกษาความเป็นมาของพระไตรปิฎก จนถึงจารึกเป็นลายลักษณ์อักษร และข้อความนำรู้จากพระไตรปิฎก 1 เรื่อง

ศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา โดยเลือกจากเนื้อหาที่เรียน

วิเคราะห์ปัญหาทางจิตของประชาชนในสังคมปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ศึกษาและฝึกปฏิบัติพุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ และฝึกเจริญปัญญาตามหลักปณณสีการ

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ ศาสนาพิธี และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ และตระหนักในคุณค่าของพระรัตนตรัยและหลักพุทธธรรม น้อมนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

20003302 พระพุทธศาสนา 2

20 - 2

คำอธิบายรายวิชา

วิเคราะห์สาระและความสำคัญของพระพุทธศาสนาในการพัฒนาศรัทธาและปัญญาที่ต้องหลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์ การติดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและการคิดแบบวิทยาศาสตร์

วิเคราะห์พระพุทธประวัติเกี่ยวกับพุทธคุณ 3 โลกัตถจริยา และญัตตถจริยา ศึกษาประวัติพระมหากัสสป พระอุบาลี พระปณณาสกเถรี หมอชีวกโกมารภัจจ์และพระเจ้า ปเสนทิโกศล

วิเคราะห์พุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคม ในเรื่องกฎแห่งกรรม ไตรลักษณ์ กุลจิรัฏฐิติธรรม 4 และโลกธรรม 8 รวมทั้งมงคลชีวิตในหัวข้อการเลี้ยงดูมารดา เลี้ยงดูบุตร เลี้ยงดูภริยา และสงเคราะห์ญาติ มีความกตัญญู และทำงานที่ไม่มีโทษแต่เป็นประโยชน์แก่อกุล

ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติสภาพแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต หน้าที่ชาวพุทธในการศึกษาพระธรรมสร้างสัมมาทิฐิด้วยการปฏิบัติธรรม และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

ศึกษาและฝึกอ่านภาษาบาลีจากพุทธศาสนสุภาษิต 1 บท

ศึกษาพระไตรปิฎก ในแง่ศาสนา 3 และสิกขา 3 รวมทั้งข้อความนำรู้จากพระไตรปิฎก 1 เรื่อง

ศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา โดยเลือกจากเนื้อหาที่เรียน

ศึกษาและฝึกปฏิบัติจากคานุสสติ เทวานุสสติ และฝึกเจริญปัญญาตามหลักอุปมาบนสิการ

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ ศาสนาพิธี และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เพื่อให้สามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ให้มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณ์
ญาณและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักธรรม ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและ
สังคม รวมทั้งศรัทธายึดมั่นในการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธได้อย่าง
ถูกต้องเหมาะสม

20003303 พระพุทธศาสนา 3

2 - 0 - 2

คำอธิบายรายวิชา

วิเคราะห์สาระและความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา
เน้นความสัมพันธ์ของเหตุ ปัจจัย และวิธีแก้ปัญหา ฝึกตนไม่ให้ประมาท การมุ่งประโยชน์สุขแก่
บุคคลและสังคม

วิเคราะห์พระพุทธประวัติเกี่ยวกับพุทธคุณ 9 พุทธรัตตจริยา ศึกษาประวัติ
พระมหากัจจายนะ พระนาคเสน พระภัททากัจจายนเถรี พระภัททาภุคตภณเถรี นาวชชชุตตราและ
พระเจ้ามโหฬาร

วิเคราะห์พุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคมในเรื่อง อคติ 4 ทศพิชราช 10 อธิษฐานธรรม 4
สรุปคำสอนพระพุทธศาสนาลงในอริยสัจ รวมทั้งมงคลชีวิตในหัวข้อ ความไม่ประมาท ความ
เคารพความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสันโดษ ความอดทน ความเป็นผู้ว่าง่าย การพบปะสมณะ การฟัง
ธรรม การสนทนาธรรมจิตไม่หวั่นไหว

ศึกษาหน้าที่ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม การปกครองของคณะสงฆ์ไทย
ในปัจจุบัน หน้าที่ชาวพุทธในการถ่ายทอด ปกป้องพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติตนที่เหมาะสม
ต่อพระสงฆ์

ศึกษาและฝึกอ่านภาษาบาลีจากพุทธศาสนาสุภาษิต 1 บท

ศึกษาพระไตรปิฎก ในแง่เถา 3 และศาสน์ 3 หลักตัดสินพระธรรมวินัย 8 ประการ
รวมทั้งข้อความน่ารู้พระไตรปิฎก 1 เรื่อง

ศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา โดยเลือกจากเนื้อหาที่เรียน

ศึกษาและฝึกปฏิบัติกายคตาสติ อานาปานสติ มรณัสสติ อุปสมานุสสติ และฝึก
เจริญปัญญาตามหลักอุปมาบนสิการ

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ ศาสนาพิธี และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เพื่อให้เกิดทักษะในการคิดแก้ปัญหา มีความซาบซึ้งในคุณของพระรัตนตรัย และหลักพุทธธรรม น้อมนำหลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งศรัทธายึดมั่นในการเป็น พุทธศาสนิกชนที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

22013202 เอกสารทางธุรกิจ

2-0-2

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและความสำคัญของเอกสารธุรกิจ ประเภทต่าง ๆ ของเอกสารทางธุรกิจ อาทิ เอกสารทางการเงิน การขนส่ง การประกันภัย การซื้อและการขายสินค้า การนำเข้าและส่งออก ฯลฯ ความสัมพันธ์ของเอกสารแต่ละชนิด ประโยชน์ของเอกสารทางธุรกิจต่าง ๆ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะ รูปแบบ ของเอกสารทางธุรกิจ สามารถให้ใช้เอกสารทางธุรกิจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับงานอาชีพ

22013001 กฎหมายพาณิชย์

3-0-3

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายพาณิชย์ สาระสำคัญของเอกเทศสัญญา ซื้อขายเช่า ทรัพย์สิน แลกเปลี่ยน ให้จ้างแรงงาน จ้างทำของ ยืม ค้ำประกัน จำนอง ตั๋วแทนและนายหน้า

เพื่อให้มีความรู้ เข้าใจในสัญญาต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้กับงานอาชีพธุรกิจ

22012102 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2-2-3

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาผู้มีหน้าที่เสียภาษี เงินได้พึงประเมิน และเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นการหัก ค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน การคำนวณภาษีในอัตราก้าวหน้าและกรณีคำนวณจากรายรับในอัตรา 0.005 เครดิตภาษี เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไร การเสียภาษีของห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

ปฏิบัติงานคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีหัก ณ ที่จ่าย

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย เพื่อให้มีทักษะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

21000023 ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000

2 – 0 – 2

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เบื้องต้นในกระบวนการควบคุมคุณภาพ ประวัติความเป็นมาของระบบคุณภาพ ISO 9000 ข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบคุณภาพ ขั้นตอนการจัดทำระบบคุณภาพ ระบบเอกสาร การตรวจ ติดตามระบบคุณภาพ การขอรับรองมาตรฐาน และการรักษามาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9000

2. แนวคิด / ทฤษฎี หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.1 การอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
(ชนะ กลินาร์ และ สบสันต์ อุตกฤษฎ์, 2537:56-64)

ระบบการศึกษา

ประเทศเยอรมันเป็นสหพันธ์สังคมประชาธิปไตยแบ่งการปกครอง เป็นรัฐต่าง ๆ 16 รัฐ ซึ่งแต่ละรัฐรับผิดชอบการศึกษาของตนเอง ภายใต้กฎเกณฑ์กว้าง ๆ ของรัฐบาลกลาง

การศึกษาภาคบังคับจะเริ่มเมื่อเด็กอายุ 6 ปี และต้องเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา 4 ปี ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประเภทใดประเภทหนึ่งอีก 5 ปี (บางรัฐ 10 ปี) หลังจากนั้นผู้ที่ไม่ได้เรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแบบเต็มเวลา จะต้องเข้ารับการฝึกอาชีพอย่างเป็นระบบอาชีพใดอาชีพหนึ่งจนจบหลักสูตร หรืออายุครบ 18 ปี บริบูรณ์ จึงจะถือว่าพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับนั้นคือเด็กเยอรมันทุกคนจะต้องเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเข้าฝึกอาชีพในโรงเรียนหรือสถานฝึกอาชีพประเภทหนึ่งที่รัฐรับรอง ซึ่งผู้ที่จบจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าฝึกอาชีพระบบทวิภาคีประมาณร้อยละ 70

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคีจะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาแบบเต็มเวลาทั่วไป เพราะผู้ที่เข้ารับการฝึกได้นั้นจะไม่ใช่ผู้ที่อยู่ในสถานนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา แต่เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ เช่นจากบริษัท ห้างร้าน หรือ สถานประกอบอาชีพอิสระหรือหน่วยงานของรัฐ (Civil Service) ทั้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีบุคลากรตั้งแต่ 1 – 14 คน ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรกว่า 1,000 คน ขึ้นไป โดยสถานประกอบการ จะรับผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพลำดับนี้เข้าเป็นบุคลากรของตนในฐานะผู้รับการฝึก (ในกรณีที่เป็นการฝึกอาชีวด้านอุตสาหกรรม มักเรียกบุคลากรหรือเยาวชนเหล่านี้ว่า “ช่างฝึกหัด”) และจะส่งเข้าเรียนทฤษฎีในโรงเรียนอาชีวศึกษา สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน ส่วนเวลาที่เหลือนอกจากนั้นจะฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ เวลาใช้ในการฝึกตามหลักสูตรจะอยู่ระหว่าง 3 – 3.5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะสาขาอาชีพที่ฝึก

จะเห็นได้ว่าการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสององค์กรใหญ่ คือ สถานประกอบการซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ทักษะพื้นฐานและทักษะเฉพาะสาขาอาชีพ (เว้นสถานประกอบการขนาดเล็กบางแห่งที่ไม่สามารถจัดฝึกทักษะพื้นฐานให้บุคลากรของตนเองได้ อาจจัดให้ฝึกในโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือศูนย์ฝึกร่วม) โดยมีครูฝึกของสถานประกอบการนั้นเป็นผู้ฝึก ครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ Maister ในสาขาอาชีพนั้น ๆ หรือเป็นผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาชีพและได้รับการตรวจความสามารถทางด้านวิชาชีพและทางด้านการสอนมาแล้วหรือเป็นผู้จดทะเบียนประกอบอาชีพในสาขานั้น หรือได้รับอนุญาตประกอบอาชีพอิสระองค์กรหนึ่งที่ยร่วมกันจัดฝึกอาชีพระบบทวิภาคี คือ โรงเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ทางทฤษฎีที่สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยมีหอการค้ากลุ่มอาชีพต่าง ๆ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของรัฐ ร่วมทำหน้าที่ดูแลการเรียน การฝึกให้เป็นไปตามหลักสูตรและสัญญาการฝึก รวมทั้งการจัดการสอนเพื่อรับประกาศนียบัตร เมื่อสิ้นสุดการฝึกที่จัดโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรนายจ้าง ตัวแทนจาก องค์กรลูกจ้างและตัวแทนจากภาครัฐ ซึ่งในที่นี้คือครูจากโรงเรียนอาชีวศึกษา โดยสัดส่วนของ องค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้างมากกว่าตัวแทนจากภาครัฐเสมอ เช่นในกรณีที่มีกรรมการ 5 คน สัดส่วนจะเป็น 2 : 2 : 1 ด้วยเหตุนี้ผู้ที่จบการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี และผ่านการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรดังกล่าวได้ จึงเป็นที่แน่ใจว่าจะมีความรู้ความสามารถที่พร้อมจะทำงานได้จริงในอาชีพที่ฝึกมา เพราะเป็นผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากการสอบของนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปที่ควรจะเป็นผู้สอนและจัดสอบเอง

การฝึกปฏิบัติ

ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ โดยปกติจะมีสถานที่ฝึกปฏิบัติพื้นฐานสำหรับผู้รับการฝึกอาชีพเป็นของตนเอง แต่สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่สามารถจัดการฝึกได้เองมักส่งผู้รับการฝึกอาชีพในปีแรกๆ ไปฝึกปฏิบัติพื้นฐานในศูนย์ฝึกร่วม (Inter – company Training Center) ซึ่งมีเครื่องมือ อุปกรณ์และครูฝึกอยู่อย่างพร้อมมูล และในการฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขา ในชั้นปีที่ 2 – 3 ส่วนใหญ่แล้วจะฝึกในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าได้ฝึกตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างแท้จริงซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ดีในที่สุด แต่บางครั้งอาจมาฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขาที่ศูนย์ฝึกร่วมถ้าสถานประกอบการนั้นไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์บางชนิดให้ฝึกตามหลักสูตร

การเรียนทฤษฎี

ในส่วนการเรียนทฤษฎีนั้น สถานประกอบการจะติดต่ออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนอาชีวศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ ที่อยู่ใกล้ เพื่อส่งผู้รับการฝึกอาชีพไปเรียนทฤษฎีตามระยะเวลาที่จะตกลงกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร อาจเป็นการเรียนสัปดาห์ละ 1 - 2 วัน ตลอดทั้งภาคการศึกษาหรือ เรียนติดต่อกันเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลายสัปดาห์ และไปฝึกภาคปฏิบัติเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลายสัปดาห์ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาหลายประการที่ตกลงร่วมกัน

กฎหมายการฝึกอาชีพ

ในการจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีของสถานประกอบการนั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย การฝึกอาชีพที่ระบุไว้ทั้งหมด เช่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับเยาวชนเข้าฝึกอาชีพ จุดมุ่งหมายการฝึกลักษณะระยะการฝึก ค่าตอบแทนระหว่างการฝึก ในปี พ.ศ. 2533 ค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับผู้รับการฝึกเฉลี่ยเดือนละประมาณ 750 มาร์ค ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของค่าแรงงานของผู้ปฏิบัติงานจริงในฐานะลูกจ้างของสถานประกอบการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชั้นปีของการฝึกอาชีพอีกด้วยรวมตลอดถึงการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตร อย่างไรก็ตามกฎหมายการฝึกอาชีพ (Vocational Training Act of 1969) ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2512 ซึ่งแสดงให้เห็นการฝึกอาชีพในประเทศเยอรมันที่มีมาช้านานนับร้อยปีเป็นการดำเนินการก่อนที่จะมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ประกาศใช้เป็นทางการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานประกอบการเชื่อว่าวิธีการจัดการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะได้บุคลากรที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตนเองเพราะบุคลากรที่มีฝีมือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้สามารถดำเนินธุรกิจการได้โดยมีสมรรถนะในการผลิตหรือบริการ และสามารถเผชิญต่อการแข่งขันในตลาดการค้าเป็นอย่างดี

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพ

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพจะแยกเป็นสองส่วน ในส่วนของการฝึกในสถานประกอบการ ซึ่งมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการจัดเรียนทฤษฎีที่สถานประกอบการจะเป็นผู้รับผิดชอบส่วนจำนวนค่าใช้จ่ายจริงในส่วนนี้จะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของอาชีพและองค์ประกอบอื่น ๆ จากเอกสารของกระทรวงวิทยาศาสตร์และการศึกษาระบุค่าใช้จ่ายที่สถานประกอบการทั้งหมดได้จ่ายไปสำหรับการจัดฝึกอาชีพด้วยระบบทวิภาคีที่ผ่านมานี้เป็นจำนวนเงินสูงถึงประมาณ 23,000 ล้านมาร์ค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าประกันเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สถานประกอบการแต่ละแห่งได้จ่ายไปเพื่อการฝึกอาชีพนั้นสามารถนำมาหักลดหย่อนได้ในกระบวนการคิดภาษีประจำปี นอกจากนี้บางส่วนอาจได้กลับคืนมาในรูปของงานจริงหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้รับการฝึกโดยเฉพาะในชั้นปีที่ 2 - 3 ได้มีส่วนร่วมในการทำงานจริงจึงดังกล่าวค่าใช้จ่ายอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีสัดส่วนไม่มากนักคือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งรัฐบาลของแต่ละรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น เงินเดือนครู บุคลากร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

การทำงานภายหลังจากจบหลักสูตรการฝึกอาชีพ

เมื่อการฝึกอาชีพเสร็จสิ้นลง สัญญาที่ผู้เข้ารับการฝึกได้ทำไว้กับสถานประกอบการเมื่อก่อนที่จะเริ่มต้นการฝึกนั้นจะสิ้นสุดลงไปด้วย นั่นหมายถึงว่าผู้รับการฝึกนั้นอาจจะสมัครใจทำงานในสถานประกอบการนั้นต่อไปอีก หรืออาจไปทำงานในสถานประกอบการอื่นก็ได้เพราะ การฝึกอาชีพระบบนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้รับการฝึกจะต้องทำงานอยู่ ณ สถานประกอบการเดิมที่ตนได้ฝึกอาชีพตามข้อเท็จจริงแล้วสำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่มักจะฝึกอาชีพให้กับเยาวชนมากกว่าจำนวนที่ตนต้องการจริง ดังนั้นจึงมีโอกาที่จะหาบทาและเลือกผู้ที่จบการฝึกอาชีพที่ตนต้องการได้ก่อน แต่ถ้าจะมีการทำงานในสถานประกอบการเดิมต่อไปต้องการทำสัญญาการจ้างงานฉบับใหม่ เพราะถือว่าสัญญาการฝึกอาชีพได้สิ้นสุดไปแล้ว

2.2 การอาชีวศึกษาและการฝึกหัดวิชาชีพในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2538 : 19 – 27)

1. การอาชีวศึกษาของประเทศเกาหลีได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือการอาชีวศึกษาในระบบ

2. การอาชีวศึกษานอกระบบ

การอาชีวศึกษาในระบบ เริ่มจัดการอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระบบการศึกษาของประเทศเกาหลี แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การศึกษาระดับต้น แบ่งเป็น

1.1 ระดับอนุบาล ใช้เวลาเรียน 2 – 3 ปี สำหรับเด็กอายุ 4 – 6 ปี

1.2 ระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้เรียนฟรีไม่เสียค่าเล่าเรียน 6 ปี สำหรับเด็กอายุ 6 – 12 ปี เกือบ 100 % ของเด็กเข้าเรียนในระดับนี้

2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับใช้เวลาเรียน 3 ปี สำหรับผู้อยู่ในวัย 12 – 15 ปี คิดเป็น 99.5 % ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา

3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาระดับนี้จัดไว้สำหรับผู้เรียนอายุ 15 – 18 ปี ใช้เวลาเรียน 3 ปี มากกว่า 90 % ของผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับนี้ซึ่งมิใช่เป็นการศึกษาภาคบังคับแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 โรงเรียนมัธยมปลายสายสามัญ มุ่งที่จะศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยโดยตรง สอนวิชาสามัญในระดับสูง แบ่งนักเรียนออกเป็นสาขาต่าง ๆ คือ สาขามนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและศิลปกรรมศาสตร์และการฝึกทางวิชาชีพตามที่ชอบและถนัด

โรงเรียนมัธยมเทคนิคเครื่องกล เป็นโรงเรียนที่มุ่งสอนวิชาช่างฝีมือด้านเครื่องกลมีเครื่องมือที่ทันสมัย โดยในปีแรกเน้นความรู้พื้นฐานในเวลาเรียนประมาณ 800 ชั่วโมง ปีที่ 2-3 เป็นการเรียนภาคปฏิบัติใช้เวลาประมาณ 1,600 ชั่วโมง

โรงเรียนมัธยมสาธิตเทคนิค เป็นโรงเรียนที่มุ่งผลิตแรงงานระดับช่างฝีมือ เพื่อส่งไปทำงานยังต่างประเทศ ผู้ที่จะได้รับคัดเลือกให้มาฝึกวิชาชีพเฉพาะอีก 6 เดือน เพื่อไปเป็นหัวหน้างาน

โรงเรียนมัธยมวิชาชีพเฉพาะ มุ่งผลิตแรงงานเพื่อเสริมหรือกำลังคนตามความต้องการของท้องถิ่น

โรงเรียนมัธยมเทคนิคทั่วไป มุ่งผลิตแรงงานระดับช่างฝีมือในสาขาวิชาชีพทั่ว ๆ ไปมีโรงฝึกงานเพียงแห่งเดียวซึ่งภายในโรงงานจะมีเครื่องมือประเภทต่าง ๆ อยู่ร่วมกัน หลักสูตรจะเน้นการฝึกปฏิบัติมาก โดยสัดส่วนการเรียนภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติเป็น 30 : 70 การผลิตครูสำหรับโรงเรียนเทคนิคต้องจบจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่มหาวิทยาลัยชุงนาม (ChungNam National University) 4 ระดับอุดมศึกษา ระยะเวลา 4 ปี แบ่งออกเป็น 4 สถาบัน

1. วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
2. วิทยาลัยและวิทยาลัยการศึกษา
3. วิทยาลัยอาชีวเนียร์
4. มหาวิทยาลัยทางอากาศ,มหาวิทยาลัยเปิดหรือวิชาชีพต่าง ๆ

การอาชีวศึกษานอกระบบ

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้เริ่มโครงการศึกษาพิเศษขึ้นได้ชื่อว่า “โครงการศึกษานอกโรงเรียน” แบ่งออกเป็น 3 โครงการ

1. โครงการฝึกอาชีพ จัดทำเป็นหลักสูตรแยกเป็นสาขาย่อยโดยมีหน่วยงานของรัฐสนับสนุน ตั้งเป็นศูนย์ฝึกเรียกว่า “In Plant Training” ใช้เวลาฝึก 6 เดือน ถึง 1 ปี การฝึกช่างเทคนิคที่ศูนย์ฝึกเรียกว่า “Central Vocational Training Institute” ภายใต้การควบคุมของกรมแรงงานโดยมุ่งไปในการฝึกครูฝึกส่วนโครงการฝึกอบรมในโรงงานเป็นการเพิ่มช่างชำนาญงานให้เพียงพอกับความต้องการของโรงงาน

2. โครงการศึกษาทางไกล (ผ่านสื่อวิทยุ) โครงการนี้ตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานหรือต้องออกจากระบบการศึกษาในวัยเด็ก ได้รับการศึกษาโดยเลือกเรียนในสาขาที่ชอบ

3. โครงการศึกษานอกระบบแบบอื่น ๆ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับคือ

- Civic School เทียบเท่ากับระดับประถมศึกษา
- Higher Civic School เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนทั้ง 2 ระดับนี้ใช้เวลาศึกษาระดับละ 3 ปี รับจากเด็กหนุ่มสาวที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนตามเกณฑ์อายุจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทางด้านช่างและช่างระดับสูงโดยมุ่งไปในทางปฏิบัติเพื่อนำไปประกอบอาชีพ

นโยบายของการอาชีวศึกษาของเกาหลีใต้

1. วางรากฐานในการผลิตทางด้านการเกษตร ให้ผลิตได้ตามต้องการภายในประเทศ
2. พัฒนาระบบการผลิตโดยมุ่งหนักทางด้านเคมี เครื่องจักรกล อิเลคทรอนิกส์ และการต่อเรือ
3. เพิ่มการลงทุนในการพัฒนาสังคม การศึกษา สาธารณสุข การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะการศึกษาจะมุ่งพัฒนาสิ่งต่าง ๆ คือ
 - พยายามยกระดับการศึกษาภาคบังคับให้ถึงเกรด 1
 - จัดโครงการฝึกเด็กให้เริ่มเรียนรู้ทางด้านทักษะตั้งแต่ระดับต้น
 - จัดกำลังคนระดับสูงให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศชาติ

การศึกษาในประเทศเกาหลีใต้จะเน้นไปในด้านอาชีวศึกษามากกว่าทางสายสามัญ ซึ่งเป็นการผลิตกำลังคนเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะตรงกับความต้องการของโรงงานที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

การฝึกอบรมและการศึกษาอาชีวศึกษาและเทคนิคถูกกำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2503 และขยายไปสู่ปี พ.ศ. 2513 การศึกษาในระบบโรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคนิคและโรงเรียนเกษตรกรรมระดับมัธยมปลาย สามารถผลิตกำลังคนได้มากกว่า 35 % ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดภาครัฐและภาคเอกชนจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับผู้ที่จะออกไปทำงาน ปัญหาการจัดการศึกษาอาชีวและเทคนิคคือ นักเรียนที่มีความสามารถไม่สนใจในการศึกษาด้านนี้ จำนวนของผู้เข้าฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมในสถานประกอบการเริ่มลดน้อยลงมาก ในปี พ.ศ. 2523 ในสถานะเช่นนี้ เกาหลีใต้จำเป็นต้องเพิ่มความสนใจในการฝึกอบรมวิชาชีพและเทคนิคและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและโรงงานอุตสาหกรรม รัฐได้เปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรมและช่วยเหลือในด้านผลประโยชน์ให้กับภาคเอกชน โดยเฉพาะในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง กระทรวงแรงงานของเกาหลีใต้ เป็นหน่วยงานที่ดูแลและพัฒนาการอาชีวศึกษา เกาหลีใต้ใช้รูปแบบทวิภาคีของเยอรมัน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดการฝึกอบรมในโรงงาน ข้อผูกพันหรือความร่วมมือของภาคเอกชนเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้การอาชีวศึกษาประสบความสำเร็จในอนาคต

เกาหลีใต้เริ่มมีการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 ทำให้เยาวชนรู้หนังสือมากขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 ถึงปัจจุบัน เกาหลีใต้มีความต้องการช่างเทคนิคและวิศวกรรมเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การอาชีวศึกษาและเทคนิคมีบทบาทสำคัญ ทำให้มีการเร่งพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการฝึกอบรมให้กับคนงาน หลักสูตรนอกระบบมีความจำเป็นในการฝึกซ้ำให้แก่คนงานถ้าเกาหลีใต้ต้องการเพิ่มทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (อี เอเย็น คอร์ทนีย์ และฝ่ายความร่วมมือและประสานงานกับเอกชน (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2538:57)

2.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย(มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์,2541:27))

ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพของประเทศไทย เป็นการผลิตและพัฒนากำลังในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบโรงเรียนและการจัดนอกระบบโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหลักสูตรระยะสั้นมากกว่าหลักสูตรระยะยาว หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพในระบบโรงเรียนได้แก่กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน (สช.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในสังกัดกระทรวงศึกษา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทบวงมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่งเป็นการจัดในลักษณะของต้นแบบที่มีการพัฒนาปรับปรุงแบบและหลักสูตรรวมทั้งวิธีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมโดยไม่เน้นในด้านปริมาณ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยยังจัดการศึกษาอาชีวศึกษาอีกด้วย

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนาและเตรียมกำลังคนระดับกลางแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบคือ

1. จัดในสถานศึกษา ฝึกอาชีพ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ
2. จัดในสถานศึกษาทั้งทฤษฎี – ปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติ จะส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ
3. จัดลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบ “ทวิภาคี” (Dual System) หรือ “ช่างฝึกหัด”

2.4 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ

2. นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาจะทำการคัดเลือกหรือสถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกส่งให้สถานศึกษาช่วยสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นและสถานประกอบการควรจะต้องดูแลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาอบรมหลักสูตร
3. นักศึกษาจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษารับทราบด้วย
4. หลักสูตรที่ใช้ จะต้องได้รับความเห็นชอบทั้ง 2 ฝ่าย (สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำหลักสูตร)
5. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้จะใช้เวลาในการเรียนและปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)
6. สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการดูแลรับผิดชอบในการฝึกสอนวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตรซึ่งระยะเวลาเรียนและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ เช่น ใน 1 สัปดาห์จะเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3-4 วัน
7. ในระหว่างการศึกษาอบรม นักศึกษาจะต้องมีสมุดบันทึกการฝึกอาชีพ โดยครูอาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษาและครูฝึกจากสถานประกอบการ ต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกันตั้งแต่ต้น
8. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องผ่านการทดสอบและประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ (สาขาวิชาและประมาณ 6 คน)
9. เมื่อสำเร็จการศึกษา จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยการรับรองของกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการและสถานประกอบการหรือสมาคม วิชาชีพนั้น ๆ มีศักดิ์และสิทธิ์แห่งประกาศนียบัตรทุกประการ และสามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้ (กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา, 2538 : E-4)

3. องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สถานศึกษา

สถานศึกษา จะเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา โดยจะเป็นทั้งผู้ดำเนินการ ผู้จัดการ และผู้ประสานงาน ให้กับสถานประกอบการและนักเรียน ผู้ปกครอง ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีศักยภาพในการจัดการ 3 ด้านด้วยกันคือ

1. ด้านจัดการ

ต้องมีความพร้อมในการจัดการในประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่เชื่อถือของสังคม ในระยะเวลาอันสมควร
- มีนักเรียนที่สนใจจะเข้าเรียนระบบทวิภาคีเพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนได้
- สามารถให้คำแนะนำ ชี้แจงหลักการและวิธีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการ และนักเรียน – ผู้ปกครอง ได้อย่างชัดเจน
- สามารถติดต่อหรือหาสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการได้อย่างมีคุณภาพ
- มีหน่วยงานหรือสำนักงานรับผิดชอบการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างรวดเร็ว

2. ด้านการดำเนินงาน

สถานศึกษาควรสนับสนุนให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยจัดให้มี

- สำนักงานที่เป็นสัดส่วน สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวก มีชุดรับแขก โต๊ะประชุม โต๊ะเก้าอี้ ตู้เอกสารที่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน
- เครื่องใช้และวัสดุสำนักงาน ที่สนับสนุนให้การทำงานคล่องตัวขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์พร้อมเครื่องพิมพ์, เครื่องพิมพ์ดีด, โทรศัพท์ติดต่อกายใน, โทรศัพท์ / โทรสาร ติดต่อกายนอกสถานศึกษาภายในจังหวัดหรือต่างจังหวัดได้, วัสดุสำนักงาน และเครื่องถ่ายเอกสาร
- ยานพาหนะ เพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการที่ร่วมโครงการ และเพื่อขยายสถานประกอบการใหม่ ตลอดจนการออกนิเทศนักเรียนในสถานประกอบการ

3. ด้านประชาสัมพันธ์

สถานศึกษาต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ติดต่อกับสถานประกอบการ เชิญชวนให้เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความเข้าใจต่อระบบทวิภาคีที่สำคัญที่สุดต้องประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ให้มีความรู้ความเข้าใจและสนใจที่จะเข้าศึกษาในระบบทวิภาคี

สถานประกอบการ

สถานประกอบการเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ถือว่าเป็นสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนนอกเหนือจากสถานศึกษา ดังนั้นสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรจะมีความพร้อมเบื้องต้นดังนี้

- เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินการฝึกอาชีพนักเรียนได้
- มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขานั้น
- สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกทำหน้าที่ประสานงานดูแลการฝึก ให้กับนักเรียนได้
- สามารถจัดบุคลากรเพื่อประสานงานกับสถานศึกษาได้
- สามารถจัดการฝึกปฏิบัติให้กับนักเรียนได้ตลอดหลักสูตร ปวช.
- อยู่ในทำเลที่สามารถเดินทางได้สะดวกและปลอดภัย

นักเรียน / นักศึกษา และผู้ปกครอง

นักเรียน / นักศึกษา และผู้ปกครองจะต้องมีความเข้าใจในการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยเฉพาะเรื่องการเรียน นักเรียน / นักศึกษา จะมีการเรียนทั้งที่สถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงว่าจะจัดการเรียนการสอนอย่างไร เช่น เรียนในสถานศึกษา 2 – 3 สัปดาห์ ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 3 – 4 วันต่อสัปดาห์ การเรียนในสถานศึกษาจะเป็นการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น โดยสถานศึกษาจะต้องจัดให้กับนักเรียน / นักศึกษา จนครบหลักสูตร

นักเรียน / นักศึกษา ระบบทวิภาคีจะไม่มีวันหยุดระหว่างปิดภาคเรียนเหมือนกับนักเรียน / นักศึกษา ระบบปกติ ทั้งนี้ เพราะนักเรียน / นักศึกษา ที่อยู่ในสถานประกอบการต้องปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลดีแก่ตัวนักเรียน / นักศึกษาเอง เพื่อฝึกฝนทักษะและพัฒนาตนเองในระหว่างที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการจะมีการบันทึกผลของการปฏิบัติงานลงในสมุดบันทึกการฝึกปฏิบัติงานด้วย

4. ปัญหาในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จากรายงานผลการปฏิบัติงานของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา เข็มละออ ประจำปีการศึกษา 2543 – 2544 ได้สรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ปัญหาปีการศึกษา 2543

1. สภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจทำให้สถานประกอบการไม่สามารถให้ความร่วมมือในการฝึกอาชีพได้
2. สถานประกอบการบางแห่งไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามตารางการฝึกที่กำหนดทำให้นักเรียนเหนื่อย

3. มาตรฐานการประเมินผลการฝึกอาชีพของแต่ละสถานประกอบการแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน
4. สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการบางแห่ง พนักงานประจำลาออกบ่อย ทำให้การสอนงานนักเรียนขาดช่วง
5. ครูฝึกในสถานประกอบการมีงานมาก ไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนเท่าที่ควร
6. ขาดเงินงบประมาณในการซื้อยานพาหนะในการออกนิเทศ
7. วุฒิภาวะของนักเรียนระบบทวิภาคีไม่พร้อมที่จะเข้าสู่การฝึกอาชีพในสถานประกอบการเนื่องจากมีอายุน้อย
8. นักเรียนมาเรียนสายและขาดเรียนบ่อยเกิดความเหนื่อยล้าจากการทำงาน
9. ครู – อาจารย์ ไม่เข้าใจสภาพการเรียนของนักเรียน
10. ครู – อาจารย์ มอบกิจกรรมให้นักเรียนทำมาก

ปัญหาปีการศึกษา 2544

1. อาจารย์นิเทศมีภาระงานสอน และหน้าที่พิเศษมาก การนิเทศไม่ต่อเนื่อง
2. อาจารย์นิเทศไม่ได้ชั่วโมงในการนิเทศในสถานประกอบการ
3. ครูฝึกมอบหมายงานให้นักเรียนมากเกินไป
4. นักเรียนขาดความรับผิดชอบในเรื่องเวลา
5. นักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ
6. นักเรียน Drop out หรือลาออกกลางคัน
7. นักเรียน ผู้ปกครอง ไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
8. นักเรียนมีปัญหาขัดแย้งกับครูฝึก
9. นักเรียนยังมีสถานะเป็นเด็ก ขาดความอดทนในการปฏิบัติงาน

ขณะ กสิภาร และคนอื่น ๆ (2528 : 24-26,30,48,50) ได้อภิปรายไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนในสถาบันอาชีวศึกษาใช้วิธีการสอนโดยมีครูเป็นศูนย์กลาง ไม่มีการนำเอาวิธีการสอนอย่างใหม่ ๆ เข้ามาทดลองใช้ การนำเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะเสริมการสอนในชั้นเรียนมีมาก โอกาสที่ครูจะได้รับการอบรมในสาขาวิชาชีพที่จำเป็นเพิ่มเติมมีน้อยตลอดจนผู้จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ เมื่อได้รับการบรรจุเป็นครูสังกัดกรมอาชีวศึกษาแล้ว โอกาสที่ครูเหล่านั้นจะได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มพูนวิทยฐานะให้แก่ตนเองนานก็จะกระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนในวิทยาลัย นอกจากนี้สถาบันฝึกหัดครูทางด้านอาชีวศึกษาก็น้อยแห่งไม่สามารถรับเข้าศึกษาต่ออบรมเป็นจำนวนมากได้ เนื่องจากกรมอาชีวศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสังกัดเท่าที่ควร เป็นเหตุให้บุคลากรในวิทยาลัยมีวุฒิต่ำอยู่เป็นจำนวนมาก

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.(2530 : 19 กล่าว) มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายเนื่องจากบางคนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้ง ๆ ที่ผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียให้เล่าเรียนได้ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้เกิดความคับข้องใจเป็นห่วง กังวลเนื่องจากไม่มีเงินค่าหน่วยกิต หรือบางครั้งก็ไม่มีเงินแม้แต่อาหารกลางวัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534:159 –162) สรุปสภาพและปัญหาของกรมอาชีวศึกษาด้านอาจารย์กับการะงานว่าอาจารย์ขาดความรู้ทักษะและประสบการณ์ปฏิบัติงานวิชาชีพ เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานไม่มีความสามารถในการทำวิจัยสถานประกอบการมาก่อน อีกทั้งยังไม่ชอบค้นคว้าเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและไม่มีความสามารถในการทำวิจัยสถานศึกษาบางแห่งระบุว่าอาจารย์ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งจากกรมอาชีวศึกษามีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ครูวิชาชีพไม่ค่อยมีความรู้ทางด้านเทคนิค การสอน การจัดสื่อ รวมทั้งวิธีการวัดประเมินผล ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบเก่าที่ใช้บรรยายเป็นหลัก ส่วนกระบวนการคัดเลือกอาจารย์ที่เน้นเฉพาะด้านความรู้ทำให้ไม่ได้อาจารย์ที่มีจิตสำนึกของการเป็นอาจารย์ที่ดี อาจารย์ขาดคุณธรรม ความรับผิดชอบ ขาดความมานะอดทนที่จะช่วยเหลือศิษย์ทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัวรวมทั้งไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ได้ ในส่วนของภาระงานที่อาจารย์รับผิดชอบอาจารย์มีชั่วโมงสอนมาก (25 – 35 คาบ / สัปดาห์) ทำให้ไม่มีเวลาและโอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติมอาจารย์มีงานหลายหน้าที่ เช่น งานสนับสนุนการบริหาร งานเอกสาร งานชุมชน จึงไม่มีเวลาที่จะคิดวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนที่เกี่ยวกับด้านวัสดุอุปกรณ์การศึกษานั้น มีปัญหาในเรื่องของจำนวนและความทันสมัยของหนังสือและตำราทางวิชาการในห้องสมุดรวมทั้งจำนวนของวัสดุและอุปกรณ์การศึกษา หนังสือเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ บางรายวิชาไม่มีหนังสือจำหน่าย หนังสือพิมพ์ผิดมากทำให้อาจารย์ไม่มั่นใจในการสอน นอกจากนั้นตำราที่อาจารย์ผู้สอนใช้ค้นคว้าหรือนักศึกษาจะใช้ประกอบการเรียนก็มีไม่เพียงพอ ในส่วนของวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์มีจำนวนน้อย ถ้าสมัยไม่ทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ในสถานประกอบการ วัสดุภัณฑ์บางชิ้นรวมทั้งอุปกรณ์สมัยใหม่มีราคาแพง

จรูญ ชูลาภ (2542 : 1) คุณภาพและการผลิตนักศึกษาที่จบมาให้มีคุณภาพนั้นต้องผลิตให้นักศึกษาสามารถทำงานได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการผู้ผลิตพยายามให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอและตรงตามตลาดแรงงาน โดยใช้วัดมาตรฐานตามความต้องการของผู้ใช้ ถ้าสถานประกอบการพอใจแสดงให้เห็นว่าได้ผลิตตามมาตรฐานของประเทศได้ครู – อาจารย์ ผู้สอนต้องทุ่มเทการฝึกปฏิบัติให้มาก ไม่ใช่เป็นการเรียนแบบท่องจำ วัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษานั้นหมายถึงการสร้างช่างฝีมือที่คุณภาพ จากที่ผ่านมามักจะพูดได้ว่านักเรียนที่จบอาชีวศึกษาเมื่อออกไปแล้ว

ทำงานไม่มีความสามารถเพียงพอ สาเหตุเนื่องมาจากสถานศึกษามีเครื่องมือไม่เพียงพอ การใช้เวลาในการฝึกไม่เต็มร้อย เพราะเราขาดวัสดุฝึก จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะให้บรรลุประสงค์ การฝึกฝีมือนั้นสามารถฝึกได้หลาย ๆ แห่ง ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานศึกษาอาจจะฝึกตามสถานประกอบการหรือฝึกที่ใดก็ได้ มีสิทธิได้รับประกาศนียบัตรให้หน่วยกิตโดยไม่ต้องมาฝึกซ้ำ เพื่อสถานศึกษาจะได้มีที่ว่างรองรับผู้อื่นอีกและช่วยลด

วัสดุฝึกรวมทั้งครู – อาจารย์

ทวิภาคีถือเป็นกระบวนการที่ดีมากในการฝึกวิชาชีพ เป็นวิธีการที่ได้ทั้ง 2 เรื่อง คือทฤษฎีและการฝึกฝีมือนอกจากฝึกแล้วยังได้ปฏิบัติงานให้เกิดความเชี่ยวชาญ ตรงกับแรงงานที่ตลาดต้องการ ถึงแม้บางครั้งเราอาจจะมีวัสดุฝึกเพียงพอกับการให้นักศึกษาฝึก แต่การฝึกในสถานศึกษาอาจฝึกไม่ตรงกับแรงงานในตลาด

สอนในระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคมีการปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง 2 ลักษณะ คือการเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 3 - 4 วัน และการเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา 1 สัปดาห์และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 3 - 4 สัปดาห์ และรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในอนาคตที่เหมาะสมและควรดำเนินการในระดับมากคือการจัดการเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 3 - 4 วัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบทวิภาคีคือ

ประการที่ 1 ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการเรียนในระบบทวิภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสอนเนื้อหาทฤษฎี และหลักการแบบเดียวกับนักเรียนปกติ นักเรียนในระบบทวิภาคีมีวันเรียนในวิทยาลัยเพียง 2 วัน วิธีการสอนต้องสอนเชิงปฏิบัติ ปรึบให้เรียนโดยใช้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำ เพราะเราจะสร้างคนเป็นช่างฝีมือ การสอนทฤษฎีในระบบทวิภาคีนี้นั้นควรเน้นการเรียนทฤษฎีเชิงปฏิบัติ ครูสอนจะสอนหนักในช่วงแรก ช่วงหลังครูจะสบายเพราะนักเรียนจะทำเองได้

ประการที่ 2 ความไม่เข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด ครูผู้สอนทุกคนยังไม่ทราบวัตถุประสงค์ว่าทำไมต้องมีระบบทวิภาคี ถ้ามีโอกาสควรจัดประชุมชี้แจงให้อาจารย์ทุกท่านทราบการจัดทวิภาคีจะทำให้นักเรียนที่สอนออกไป มีคุณสมบัติความเป็นนักอาชีพ 100 % แต่ถ้าในวิทยาลัยครูจะสบายแต่นักเรียนที่จบออกไปจะไม่มีความรู้ความสามารถผลกระทบคือครูจะไม่มีโอกาสรับเงินเดือนมากขึ้นเท่าที่ควร ถ้าเราสร้างคนไม่เก่งออกไปในตลาดแล้ว โอกาสที่เศรษฐกิจจะบูมได้ก็จะลดลงไป

ดวงเดือน สายเชื้อ (2542 :114 -116) สำหรับกลุ่มครูผู้สอนในสถานศึกษาเป็นกลุ่มเดียวกันภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคเกือบทุกสภาพการจัดการในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำในด้านการประเมินผลแก่ครูฝึกในสถานประกอบการ

การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การสำรวจข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษา การตรวจสอบสมุด รายงาน การฝึกของนักเรียน การประเมินรายวิชาของนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการและการประเมิน ครั้งสูตร จบหลักสูตร และการสอบมาตรฐานฝีมือของนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการ

กลุ่มครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่ได้รับมอบหมายเป็นอาจารย์ผู้สอนระบบทวิภาคีส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้าประชุม สัมมนา อบรม การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและยังมี สภาพจัดการที่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาและอุปสรรคในเรื่องเกี่ยวกับการสอนร่วมกับสถานประกอบการ ในการจัดทำแผนการฝึก การติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียน และความร่วมมือของสถาน ประกอบการต่อการพัฒนาการเรียน การสอนในเรื่องวัสดุ ครุภัณฑ์ นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติด้านการรับนักเรียนเหมือนกันในสภาพจัดการเกี่ยวกับการจัดปฐมนิเทศ ให้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง การคัดเลือกนักเรียนร่วมกันของสถานศึกษาและสถานประกอบการ การทำสัญญาฝึกการขึ้นทะเบียนของนักเรียน และการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองในการดูแล นักเรียนระบบทวิภาคี

รัมภา กำเนิดรัตน์ (2543:29 – 30) ซี.พี.เซเว่น อีเลฟเว่น ในฐานะสถานประกอบการที่มีความต้องการกำลังคนทางด้านนี้มากเซเว่นอีเลฟเว่น เป็นกิจการค้าปลีกที่เรียกว่า Modern Trade คือเป็นการค้าปลีกสมัยใหม่ต้องมี Technical Know How ที่จะต้องใช้มากมาย ต้องใช้เทคนิคการ วิเคราะห์ การพยากรณ์ยอดขาย ความต้องการของลูกค้า เทคนิคการบริหารสต็อก เทคนิคการ Display สินค้า เพื่อให้ลูกค้าซื้อและหาง่าย เทคนิคการทำ Promotion และการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ นี่คือนิสัยที่ผู้ประกอบการที่มีความรู้ระดับ ปวช. และ ปวส.

จุดมุ่งหมายของการฝึกนักเรียน นักศึกษา ระบบทวิภาคี ได้แก่ การปฏิบัติอย่างแท้จริง มิใช่ให้นักวิชาการ ให้เรียนรู้จริงในการทำงานเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

ปัญหาที่พบ ได้แก่

1. มาตรฐานของครูฝึกที่ไม่เท่ากัน ความไม่เข้าใจในการฝึก
2. ค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนไม่ดีต่ออาชีพธุรกิจค้าปลีก
3. นักเรียนเลือกเรียนทางเลือกสุดท้าย
4. วางแผนกำลังคนในอนาคต

ซารี มณีสรี (ม.ป.ป.15) สถานศึกษาไม่สามารถจัดเวลาและคำตอบแทนในการนิเทศ การฝึกอาชีพของคณะกรรมการนิเทศได้อย่างเหมาะสมบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการได้อย่าง เหมาะสมบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนิเทศและคณะกรรมการในการนิเทศและ

คณะกรรมการในการนิเทศการฝึกอาชีพนักศึกษา มีภาระงานมากไม่สามารถไปนิเทศการฝึกอาชีพ นักศึกษาได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่มีชั่วโมงการสอน 31 คาบ / สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งนอกจากภาระงานสอนซึ่งเป็นหน้าที่ประจำแล้ว ครู อาจารย์ส่วนใหญ่จะได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่น ๆ เป็นต้นว่า หัวหน้าคณะ หัวหน้าแผนก ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก หัวหน้างาน หรือผู้ช่วยหัวหน้างาน หรืองานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายดังนั้นการออกนิเทศนักศึกษาฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้น ต้องใช้เวลาว่างจากการสอนที่กำหนดในตารางสอน เพราะการนิเทศนักศึกษาที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้น ตามระเบียบการจัดการเรียนการสอน การเบิกจ่ายค่าสอนพิเศษของบุคลากร ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พ.ศ. 2540 หมวด 2 ข้อ 12 (1,ค ที่ระบุไว้ว่าการออกเยี่ยมนักเรียน นักศึกษาฝึกงานเป็นครั้งคราวตามสถานที่ต่าง ๆ นั้นไม่นำมานับรวมเป็นจำนวนคาบสอน จึงทำให้ครู อาจารย์นิเทศไม่สามารถนิเทศนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ยังพบประเด็นที่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งว่านักศึกษาฝึกงานขาดการดูแลและการให้คำแนะนำในขณะปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งเป็นผลทำให้ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการตลอดจนการรับทราบปัญหาของนักศึกษาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ไม่ต่อเนื่องและมีปัญหามาก

5. ประวัติวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

เดิมตั้งอยู่ที่ 1152 ตรอกกรมเจ้าท่า แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ โดยนางสาวละออ หลิมเซ่งท่าบ ได้ทำพินัยกรรมมอบที่ดินเนื้อที่ 380 ตารางวา และบ้านพักอาศัยให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างโรงเรียนชื่อ “โรงเรียนเอี่ยมละออ” เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2482 เริ่มเป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และได้เปลี่ยนแปลงโยกย้ายและพัฒนาโดยสังเขปดังนี้

2487 กรมอาชีวศึกษาให้โรงเรียนช่างโลหะเฉลิมโลก เข้ามาดำเนินการสอนและเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนช่างโลหะเอี่ยมละออ” เปิดสอนประโยคอาชีวศึกษาชั้นต้น หลักสูตร 3 ปี

2490 ประกาศตั้งโรงเรียนเอี่ยมละออ เป็นโรงเรียนช่างสตรีตามความประสงค์ของเจ้าของมรดก เปิดสอนวิชาตัดเสื้อผ้าสอนหลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นต้น เวลาเรียน 2 ปี

2491 เปิดสอนหลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นกลาง

2495 โรงเรียนได้รับอนุมัติจากกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมวิสามัญ ให้เปิดสอนศึกษาผู้ใหญ่แผนกตัดและเย็บเสื้อผ้า

2500 เปิดสอนหลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง สอนวิชาอาหารและโภชนาการและการตัดเย็บเสื้อผ้า (ต่อมาเรียกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4) (ม.ศ.4)

2519 เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพ ฯ วิทยาเขต 8 เอี่ยมละออ

2522 เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา เปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์เพิ่มขึ้น

2523 เป็นแม่แบบเพียงแห่งเดียวของกรมอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาเลือกบัญชีและบริการ ธุรกิจโรงแรม และกลุ่มวิชาเลือกบัญชีและธุรกิจสถานพยาบาล นอกจากนี้ได้เปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาการโรงแรม ซึ่งทั้ง 2 หลักสูตรเกิดจากความมุ่งมั่น ในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้อำนวยการกาญจณี สุวรรณบุล ที่เสนอหลักสูตรวิชาชีพใหม่แก่กรมอาชีวศึกษา และได้รับการพิจารณาโดย กระทรวงศึกษาธิการได้ ประกาศใช้ทั้ง 2 หลักสูตร เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523

2525 อาจารย์นงพรรณ (กาญจณี) สุวรรณบุล ผู้อำนวยการคนแรกของวิทยาลัยฯเห็นว่า สถานที่เดิมคับแคบและอาคารเรียนแออัดมาก จึงได้แสวงหาสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้ง วิทยาลัยฯแห่งใหม่และได้รับมอบที่ดินราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในความดูแลของ กรมการbinพาณิชย์ มีเนื้อที่ 6 ไร่ 36 ตารางวาตั้งอยู่เลขที่ 507/2 แขวงทุ่ง มหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ ซึ่งเป็น ที่ตั้งปัจจุบันของวิทยาลัยฯ

2527 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาเลขานุการ และสาขาธุรกิจบริการ (ต่อมาได้เปลี่ยน เป็นสาขาธุรกิจโรงแรมปัจจุบัน) และยังเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประเภท วิชาบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี สาขาธุรกิจโรงแรม ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม สาขาศิลปประยุกต์

2532 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการขาย

2536 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชา การบัญชีและประเภทวิชาศิลปกรรม กลุ่มวิชาศิลปประยุกต์ (ต่อมาเปลี่ยนเป็นกลุ่มวิชาออกแบบ)

2537 เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก

2542 จำนวนนักเรียนระดับปวช. 41 ห้องเรียน มี 1,375 คน และนักศึกษาระดับ ปวส. 20 ห้องเรียน มี 617 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,992 คน

2543 มีจำนวนนักเรียน นักศึกษาจำนวนทั้งหมด 1,363 คน

ปัจจุบันเปิดสอน 2 ระดับ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
หลักสูตร 3 ปี มี 3 ประเภทวิชา	หลักสูตร 2 ปี มี 2 ประเภท
1.1 ภาควิชาคหกรรม เปิดสอน 3 สาขางาน	2.1 ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์
- สาขางานผ้าและเครื่องแต่งกาย	เปิดสอน 1 สาขาวิชา
- สาขางานอาหารและโภชนาการ	- สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
- สาขางานคหกรรมทั่วไป	2.2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
1.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม	เปิดสอน 4 สาขาวิชา
เปิดสอน 2 สาขางาน	- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขางานการบัญชี	- สาขาวิชาการตลาด
- สาขางานการขาย	- สาขาวิชาธุรกิจโรงแรม
- สาขางานบริการธุรกิจโรงแรม	- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระบบทวิภาคี	

6. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัย

อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออได้มีการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สาขางานธุรกิจค้าปลีก ได้ร่วมกับสถานประกอบการดังนี้

พ.ศ. 2538 จัดโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับ บริษัท ซี.พี.เซเว่น
อีเลฟเว่น จำกัด เป็นสถานประกอบการแรก

พ.ศ. 2542 จัดโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับ องค์การค้าของคุรุสภา

พ.ศ. 2543 จัดโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ บริษัทซีอาร์ซี เอโซล์ดจำกัด
(มหาชน) (ท็อป ซูเปอร์มาร์เก็ต)

พ.ศ. 2544 จัดโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ บริษัทบีจี ซูเปอร์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออจะเป็นผู้ดำเนินการประสานระหว่างสถานประกอบการ นักเรียน ผู้ปกครอง โดยมีหลักการรับนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของสถานประกอบการเข้าเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียนเป็นเวลา 3 ปี คือตั้งแต่ระดับ ปวช.1 ถึง ปวช.3

การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. จำนวนนักเรียนที่จะรับ

1.1 สำรวจความต้องการ การรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานประกอบการ

1.2 พิจารณาความพร้อมของครูฝึกที่จะดูแลการฝึกให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

1.3 จ้างจำนวนนักเรียนที่ต้องการไปยังสถานศึกษา

2. คุณสมบัติที่ต้องการ

2.1 ผู้สมัครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์

2.2 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

2.3 มีความตั้งใจในการเรียนและฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาที่สถานประกอบการ

2.4 การ มีความพร้อมมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

3. วิธีการคัดเลือก

ประสานงานกับสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อดำเนินการรับสมัคร สอบคัดเลือกและสัมภาษณ์ นักเรียนที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการจะรับเข้าเรียน

สถานประกอบการเป็นผู้ให้ประโยชน์ในด้านสวัสดิการ ตลอดหลักสูตร เช่นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแต่งกาย และจะมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการจะประเมินครึ่งหลักสูตร (Imterim) และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้ง 2 ครั้ง มารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7

การจัดองค์กรสำหรับการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออถือว่าเป็นการจัดการศึกษาตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 เพิ่มเติม พ.ศ. 2537 กำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1. หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

1.1 วางแผนสำรวจความต้องการ และพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการ

1.2 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.3 ประสานงานการฝึกอาชีพของนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ

1.4 ประสานงานกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน

1.5 การสอนจัดปฐมนิเทศนักเรียน

1.6 จัดประชุมผู้ปกครอง

1.7 วางแผนจัดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1.8 จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึกให้กับครูฝึก และอาจารย์นิเทศ

1.9 ประสานงานจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ

1.10 เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน

2. เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

2.1 ช่วยติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนและของสถานประกอบการ

2.3 ช่วยประสานงานและดำเนินการจัดปฐมนิเทศ จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึกครูฝึก อาจารย์นิเทศ ปฏิบัติและจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ

2.4 จัดการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ในองค์กร

2.5 รายงานการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับขั้น

2.6 ปฏิบัติงานตามโครงการ

2.7 ช่วยติดตามการประเมินผลของนักเรียนในสถานประกอบการ

3. อาจารย์ที่ปรึกษา มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบดังนี้

3.1 การทำ และตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียนและสัญญาการฝึกอาชีพ

3.2 ปฐมนิเทศนักเรียนในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการ และสวัสดิการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่นักเรียนจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ

3.3 ให้ความเห็นชอบในการลงทะเบียนรายวิชา การเปลี่ยนขอเพิ่ม และขอลถอนรายวิชา

3.4 ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นชอบในการผ่อนชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาของนักเรียน

3.5 จัดทำ เก็บ รวบรวมประวัติ ข้อมูลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ

3.6 ติดตาม ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมติดตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับ ให้แก่นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.7 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยแก่นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.8 แนะนำ หาทางป้องกัน และติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน

3.9 เสนอความคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาในการลงทะเบียนแต่ละภาคเรียน

3.10 ติดตามแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขอผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาก่อนวันสอบปลายภาคเรียน และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

3.11 ติดตามแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียนรายวิชาก่อนวันสอบปลายภาคเรียน และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

3.12 ให้คำปรึกษา ดักเตือน ดูแล แก้ไขและปรับปรุง ความประพฤติของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.13 ประสานงานกับแผนกวิชาหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.14 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. อาจารย์นิเทศ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

- 4.1 จัดแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก
- 4.2 ให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ
- 4.3 ให้คำปรึกษาในการสอนงาน และการประเมินผลแก่ครูฝึก
- 4.4 ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในสถานประกอบการ
- 4.5 ดูแล ติดตามการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามเนื้อหาในรายวิชา
- 4.6 รายงานผลการนิเทศตามลำดับชั้น

5. พนักงานธุรการ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมาย

การจัดแผนการเรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมจัดทำหลักสูตรแผนการเรียน ตามความต้องการ

1. งานหลักสูตรและการสอน จัดทำแผนการเรียนในสถานศึกษา
2. ครูฝึกในสถานประกอบการ ร่วมกับอาจารย์นิเทศแต่ละสาขาวิชา รวมทั้งงานหลักสูตร และการสอนจัดทำแผนการเรียนและเขียนคำอธิบายรายวิชาที่ฝึกในสถานประกอบการ

3. งานหลักสูตรและการสอน จะต้องควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอน ให้จำนวนหน่วยกิตครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้นักเรียนที่ลงทะเบียนตามหลักสูตร

1. จัดให้ครู – อาจารย์ดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร
2. จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้นักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ

การสอนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน วิชาเลือกเสรี สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน ตลอดหลักสูตร

2. สถานประกอบการสอนวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพเลือก กิจกรรมและโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3 – 4 วัน ตลอดหลักสูตร

3. รายวิชาใด หากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ตามหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียน

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดคณะสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim)

หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3 ภาคเรียนคณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดสอบวิธีการสอบโดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียนหรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

การสอบ

1. สถานประกอบการจะต้องการทดสอบของนักเรียน ในรายวิชาที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim)

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์ตาม

บันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้

2.2.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือ

2.3 อัตราส่วนของการประเมินผลครั้งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3 : 7

ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำเร็จการศึกษา

นักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

4. ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ

1. คณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาประกอบด้วยผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศ และบุคลากรของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอน ทั้งในสถานประกอบการ และสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. คณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ และกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือ เฉพาะสาขาไม่น้อยกว่า สาขาละ 3 คน

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนและมีความพร้อมดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นผู้ประกอบกิจการที่ดำเนินการฝึกอาชีพได้
2. มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาชีพนั้น
3. สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแล การฝึกและการสอนอาชีพให้แก่นักเรียนได้
4. สามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้
5. สามารถจัดการฝึกอาชีพได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือจนจบหลักสูตร ปวช.
6. สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษาได้
7. สามารถจัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกได้

8. อยู่ในทำเลที่สามารถติดต่อได้สะดวก

จัดให้มีบุคลากร ที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

1. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาและรับผิดชอบ ดูแล การฝึกอาชีพของนักเรียน
2. จัดให้มีครูฝึก ทำหน้าที่ฝึกอาชีพและอบรมให้แก่นักเรียน
3. ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษา ในการฝึกอาชีพและดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ส่งผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก เข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษา

1. เพื่อทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. เพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง
3. เพื่อจัดทำแผนการแผนและหลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลการเรียน
4. เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตร
5. เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด และวิธีการจัดการฝึกอาชีพ

บทบาทหน้าที่ของครูฝึกในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. ร่วมสัมมนาครูฝึกทวิภาคี
2. สอนงาน รวมทั้งดูแลพฤติกรรม การแต่งกาย กริยา วาจาที่เหมาะสม
3. ประเมินผลการฝึกอาชีพ
4. ตรวจสอบเวลาการฝึกอาชีพ

กรณีมีการลาของนักเรียนเกิดขึ้น จะต้องแนบใบลา หรือใบรับรองของแพทย์เพื่อส่งฝ่ายบุคคลดำเนินการต่อไป

5. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

การสัมมนา

การสอบ

กิจกรรมต่าง ๆ

ความรับผิดชอบของสถานประกอบการในส่วนของการมีส่วนร่วมโครงการทวิภาคี

1. จัดทำแผนการเรียนในวิชาที่สถานประกอบการต้องรับผิดชอบ คือ วิชาชีพเฉพาะแต่ละสาขา (สำหรับสาขาธุรกิจค้าปลีก คือ วิชาธุรกิจค้าปลีก 1 – 4) อาจรวมถึงวิชาเลือก (วิชาธุรกิจค้าปลีก 5 และ 6) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ และวิชาโครงงานหรือโครงการวิชาชีพอีก 1 วิชา

2. จัดให้มีการเสริมความรู้ที่มีประโยชน์และใช้ได้ในพื้นที่ปฏิบัติงาน เช่น ภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องใช้ในสถานประกอบการ อาทิ ชื่อสินค้าต่าง ๆ หรือวิชาที่ทางสถานประกอบการเห็นว่านักเรียนควรจะได้เรียนรู้

3. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติอยู่ในพื้นที่งาน สถานประกอบการต้องจัดครูพี่เลี้ยงหรือครูฝึกควบคุมดูแลพฤติกรรมความตั้งใจ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน เมื่อมีปัญหาสามารถติดต่ออาจารย์ผู้ประสานงานของสถานศึกษา

4. เมื่อสิ้นเทอมการฝึก (ประมาณ 18 สัปดาห์) ต้องจัดให้มีการสอบเพื่อประเมินผลการฝึกในแต่ละรายวิชา และส่งผลการประเมินให้กับสถานศึกษา

5. จัดสอบประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยจัดตั้งคณะกรรมการ อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ และอาจารย์จากสถานศึกษา

6. สอนวิชาโครงงาน และมอบหมายให้นักเรียนจัดทำโครงงาน ตัวอย่างเช่น มอบหมายให้จัดทำโครงงานเกี่ยวกับการจัดสต็อกสินค้าอย่างไร ให้สะดวก เรียบร้อย และสวยงาม นักเรียนจะต้องใช้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกวิชาวิชาชีพมาจัดโครงงาน ลงมือปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งจัดทำรูปเล่มรายงาน (อาจมีภาพถ่ายประกอบ) และนำเสนอโครงงานที่สำเร็จแล้วต่อคณะกรรมการ เพื่อประเมินผลโครงงานและให้คะแนน จำนวน 4 หน่วยกิต

7. จัดดำเนินการสอนประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final 70 คะแนนและสรุปรวมกับคะแนนประเมินครึ่งหลักสูตร (Interim) 30 คะแนน รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน ส่งผลการประเมินให้กับสถานศึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อาชญญา สิริยานนท์ (2527 : 74 – 78) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านตัวครูผู้สอน ตัวนักศึกษา เนื้อหาและหลักสูตร สื่อการสอนและการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษา 643 คน ครูผู้สอน ผู้อำนวยการโรงเรียน 28 คน ศึกษานิเทศก์ 15 คน และเจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในทุกสาขาอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในทุกสาขามีความเห็นตามสภาพที่เป็นจริงในด้านตัวครู ด้านนักศึกษาและด้านเนื้อหา และหลักสูตรอยู่ในระดับที่พอใจ ส่วนด้านสื่อการสอนและการประเมินผลยังมีข้อบกพร่อง และควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดตามสภาพที่เป็นจริงในด้านตัวครู ด้านตัวนักศึกษา ด้านเนื้อหาและหลักสูตรในระดับที่พอใจ ส่วนในด้านสื่อการสอนและการประเมินผล มีบางเรื่องที่ยังมีข้อบกพร่องและควรปรับปรุง

3. เกี่ยวกับผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังควรให้มีการยืดหยุ่นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของผู้เรียนควรให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรเครื่องมืออุปกรณ์ และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าเรียน หรือจบสิ้นการเรียนได้ตามความต้องการ

4. เกี่ยวกับหลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรเน้นการปฏิบัติ ควรยึดหลักให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหา หลักสูตรควรยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพความต้องการควรเปลี่ยนแปลง เนื้อหลักสูตรอยู่เสมอควรเน้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรควรเน้นการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ และควรแยกเนื้อหาหลักสูตรออกเป็นรายวิชา

5. เกี่ยวกับการเรียน ควรปรับปรุงสื่อการเรียนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ ควรจัดให้มีแบบเรียนครบตามที่กำหนดและควรจัดบริการสื่อเสริม

6. เกี่ยวกับการประเมินผล ความประเมินความสนใจ ความตั้งใจ และผลงานของผู้เรียน เป็นสำคัญ

นันทา จงศิริโชค (2528 : 160) ศึกษาเรื่องความต้องการของนักศึกษาอาชีวศึกษาต่อ บริการของสมาคมผู้ปกครองและครูศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษา จำนวนมากมีปัญหาเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีเงินพอที่จะซื้ออุปกรณ์การเรียนและไม่แน่ใจว่าจะมีทุนทรัพย์เพียงพอในการใช้จ่ายจนจบหลักสูตร

มนัส ศรีกล้า (2533 : 70 – 70) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้ง 4 ด้าน คือปัญหาด้าน ตัวผู้เรียน ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านหลักสูตร และปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเรียนในระดับมาก คือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้าน หลักสูตร และปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนปัญหาด้านครูผู้สอน พบว่ามีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง

สังวาล บัวเขียว (2534 : 104 – 105) วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานสังกัดวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2532 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทุก ๆ ด้านในการจัดการ ฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช เป็นปัญหาในระดับน้อย หรือแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย แต่ ก็จะมีบางปัญหาในระดับปานกลาง หรือระดับมาก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการใช้รถยนต์พาหนะเดินทางไปในที่ และติดตามผลนักศึกษาฝึกงานของอาจารย์นิเทศก์ เป็นปัญหาในระดับมาก หรือเกิดขึ้นบ่อย และในแต่ละตอนแต่ละด้านก็จะมีบางข้อที่เป็นปัญหาในระดับสูงกว่าระดับเฉลี่ยข้างต้นนี้

อภิกัญญ บุญยศักดิ์เสรี (2534 : 1150 – 1154) ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาความต้องการและความคิดเห็นต่อวิธีการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู อาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่างสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ

ปริญญาตรี มีระยะเวลาที่สอนวิชาอาชีพแล้วมากกว่า 15 ปี มีปริมาณการสอน 21 – 30 คาบ / สัปดาห์ มีงานนอกเหนือจากการสอน คือ งานกิจกรรมการนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และงานฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ครู อาจารย์มีปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอน ทั้งหมวดวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาหมวดวิชาทฤษฎี ด้านการเตรียมการสอนเป็นปัญหาลำดับสูงสุด หมวดวิชาปฏิบัติ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การสอนเป็นปัญหาลำดับสูงสุด ครู อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนทั้งหมวดวิชาทฤษฎีและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นความต้องการลำดับสูงสุด ทั้งหมวดทฤษฎีและปฏิบัติ ความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน ครู อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจัดให้ครูได้ไปศึกษาดูงาน และสังเกตการณ์การสอนในวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานที่ที่จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความรู้หรือกิจกรรม เพื่อพัฒนาครู อาจารย์ด้านการเรียนการสอน คือ สถาบันทางราชการหรือสถานศึกษาวิชาชีพระดับสูง (ในประเทศไทย) ลักษณะของโครงการควรเป็นโครงการต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และครู อาจารย์ควรมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึงโดยใช้อาจารย์ทางด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่มีความรู้และประสบการณ์สูงเป็นวิทยากร

อภิธัญญา คุณเลิศดี (2534 : 120 - 121) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 9 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการสอนในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ของครูคณิตศาสตร์ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวคือ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนของครูคณิตศาสตร์กับปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ในแต่ละด้าน ผลการวิจัยพบว่าครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลเป็นปัญหาระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านเนื้อหาเป็นปัญหาในระดับน้อย ครูคณิตศาสตร์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 อายุและประสบการณ์ในการสอนของครูคณิตศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนวุฒิการศึกษาของครูคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่วุฒิการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการสอนคณิตศาสตร์ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2535 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัย อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลวิจัยพบว่า

1. การวางแผนและเตรียมการ

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง

3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะ บริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน คือ นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาน้อย

2. การดำเนินการระหว่างการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะ บริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อย และมีความต้องการมาก

3. การประเมินผลการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการ ในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปฏิบัติมาก ไม่มีปัญหา ส่วนสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นใน ระดับปฏิบัติปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ใน ระดับกลาง มี ปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อย และมีความพอใจมาก

จำเนียร จันทรงาม (2536 : 154) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถานใน 5 ด้าน ด้านตัวครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการสอน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล และ

เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตร วิชาอาชีพพระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถานทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปร คือ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอน การเข้ารับการอบรมการสอนผู้ใหญ่ และวิชาชีพที่สอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในเรือนจำและทัณฑสถานในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานด้านการสอน และการเข้ารับการอบรมการสอนผู้ใหญ่และวิชาชีพที่สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในเรือนจำ และทัณฑสถานไม่แตกต่างกัน

นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 85 – 85) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นในคณะคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับต่ำจนเกือบถือว่าไม่มีปัญหา แต่จากการศึกษาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีเวลา ฝึก ทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องครูให้รายละเอียด ใน บทเรียนไม่ชัดเจน ด้านหลักสูตร นักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีโอกาสไปทัศน ศึกษา นอกสถานที่และเวลาในการฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นัก ศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้อง และวัสดุอุปกรณ์ใน การ ฝึกปฏิบัติอยู่ในสภาพชำรุดไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการฝึก

นิรุต จันทะทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร พบว่าสิ่งที่ควร จะ ต้องปรับปรุงในแต่ละด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร เกี่ยวกับระบบแจ้งผลการเรียนควรปรับปรุงให้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากที่ เป็นอยู่ในปัจจุบันการแจ้งผลการเรียนล่าช้ามาก ทำให้เกิดผลกระทบต่อการลงทะเบียนวิชาที่เรียน ของผู้เรียนในเทอมต่อไป
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ การจัดทำป้ายนิเทศหรือนิทรรศการเพื่อเสริมความรู้ ความก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ควรปรับปรุง ให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดเตรียมเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ให้พร้อมในการสอน

เบญจภา สุทธะพินธุ (2536 : 66) ได้ศึกษาเรื่องสาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ : กรณีศึกษาของวิทยาลัยเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งนักศึกษาใน 2 ลักษณะคือ การสำเร็จช้ากว่ากำหนด และการออกกลางคันพบว่า การสูญเปล่าทางการศึกษาเกิดจากนักศึกษาปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนในวิทยาเขตไม่ได้ขาดการวางแผนการเรียนที่ดี ไม่มีวิธีแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านการเรียนของตนเอง และไม่ชอบเรียนในแผนกวิชาที่ไม่สนใจ

อนันต์ สุขล้วน (2536 : 93 – 94) วิจัยเรื่อง สภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคตราด มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม แลเพื่อประมวลปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกของนักศึกษาระดับ ปวช. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม แบ่งการศึกษาสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสถานประกอบการ ด้านตัวนักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านอาจารย์นิเทศโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากนักศึกษาแผนกช่างยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลังและช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนแผนกละ 30 คน รวม 90 คน ที่ออกฝึกงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านสถานประกอบการ โดยทั่วไปมีปัญหาค่อนข้างน้อย เว้นแต่เรื่อง ผู้ควบคุมการฝึกงานขาดความเชื่อถือในความรู้ของนักศึกษาฝึกงาน และคำแนะนำของผู้ควบคุมการฝึกงานกับทฤษฎีที่เรียนมาไม่สอดคล้องกัน ซึ่งมีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนมาตรฐานของสถานประกอบการโดยทั่วไปอยู่ในระดับดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพของอาคาร ความพร้อมด้านบุคลากร ความเพียงพอของอุปกรณ์เครื่องมือ ส่วนคุณภาพของเครื่องมือ และอุปกรณ์อยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านตัวนักศึกษา มีปัญหาระดับปานกลางในเรื่อง การขาดความเชื่อมั่นในการทำงานในช่วงระยะแรกของการฝึกงานและนักศึกษาเป็นกังวลที่จะทำงานให้บรรลุตามที่คุณควบคุมการฝึกงานต้องการ และนักศึกษามีความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ของการฝึกงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่าการฝึกงานภายนอกวิทยาลัยทำให้เกิดผลดีมากกว่าการฝึกงานภายในวิทยาลัย อีกทั้งทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้นสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และนักศึกษาได้แนวทางในการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจส่วนตัวเพิ่มขึ้นด้านมนุษยสัมพันธ์ นักศึกษาฝึกงานประสบปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน ทั้งด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับน้อย ตลอดจนนักศึกษาสามารถปรับตัว

เข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ด้านอาจารย์นิเทศ ปัญหาโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลางซึ่งเป็นปัญหามากที่สุด คือ อาจารย์นิเทศ เป็นอาจารย์ต่างแผนก ไม่สามารถให้คำอธิบายที่กระจ่างแจ้งได้ และคำแนะนำของอาจารย์นิเทศไม่สอดคล้องกับผู้ควบคุมการฝึกงาน ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศ มีความเห็นว่า ความทั่วถึงในการดูแลนักศึกษาฝึกงานของอาจารย์นิเทศ และความกระจ่างแจ้งชัดเจนในการให้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศ อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนความคิดเห็นด้านยุติธรรม ความเป็นกันเอง และการให้กำลังใจในการฝึกงานของอาจารย์นิเทศ แก่นักศึกษาฝึกงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

จันทร์หา ยินดีชม (2539 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการทั้งหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน มีแนวความคิดว่า ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

บุญมี ประสมทรัพย์ (2539 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล รวม 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนและสถานที่เรียน ด้านการนิเทศการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีทั้ง 4 ด้าน ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และแยกเป็นรายด้านด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนได้มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนด้านนิเทศการพัฒนาบุคลากรทางการสอนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2. ผู้บริหารวิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีทั้ง 4 ด้าน และแยกเป็นรายด้านได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารวิทยาเขตส่วนกลางมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตร ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนมีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นๆ ผู้บริหารวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น

3. อาจารย์วิทยาเขตส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีทั้ง 4 ด้าน ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และ แยกเป็นรายด้าน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล

การเรียนการสอนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนและสถานที่เรียนและด้านนิเทศ และพัฒนาบุคลากรทางการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยโดยอาจารย์ผู้สอนวิทยาเขตส่วนกลางมีความคิดเห็นว่าการใช้หลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ๆ และอาจารย์ผู้สอนวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่าการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ๆ

4. ผู้บริหารวิทยาเขตส่วนกลางกับผู้บริหารวิทยาเขตส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี รวมทั้งด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นรายด้านปรากฏว่าผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารวิทยาเขตส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นว่ามีระดับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรด้านดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารวิทยาเขตส่วนกลาง

5. อาจารย์ผู้สอนวิทยาเขตส่วนกลางกับอาจารย์วิทยาเขตส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี รวมทั้งด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเป็นรายด้านปรากฏว่าอาจารย์ผู้สอนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรด้านนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์ผู้สอนวิทยาเขตส่วนภูมิภาค มีความคิดเห็นว่ามีระดับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรด้านดังกล่าวมากกว่าอาจารย์ผู้สอนวิทยาเขตส่วนกลาง

พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 68 – 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในด้านการเตรียมการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านวัดและประเมินผล และด้านผู้เรียนโดยรวมแล้วมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นปัญหาระดับยากรองลงมาที่เป็นปัญหาระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นปัญหาระดับมาก รองลงมาที่เป็นปัญหาระดับน้อยเดือนคือด้านเนื้อหาวิชา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีสอน และด้านผู้เรียน และผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภาระงานสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีเพศ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการสอน และภาระงานสอน แตกต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

สุทธิ ผลสวัสดิ์ (2540 – 2541 : 67-69) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในด้านต่าง ๆ พบว่าด้านความเข้าใจในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสภาพปัจจุบันสถานประกอบการและสถานศึกษามีความเข้าใจในการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สถานประกอบการและสถานศึกษามี ความเห็นว่าควรจะต้องมีการสร้างความเข้าใจในการจัดการให้มากขึ้น ส่วนเรื่องที่มีการจัดการ ในเกณฑ์น้อยคือสถานประกอบการเป็นผู้เลือกนักศึกษาเข้าฝึกในสถานประกอบการ สถาน ประกอบการส่งคนงานเข้ารับการศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยและสถานประกอบการร่วมกัน จัดทำคู่มือการฝึก วิทยาลัย ได้จัดตั้งงบประมาณ เพื่อการจัดการของวิทยาลัยและสถาน ประกอบการได้จัดค่าใช้จ่ายสนับสนุนการจัดการระบบทวิภาคี ด้านความพร้อมในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการและสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการใน เกณฑ์ปานกลาง ในอนาคตควรจะมีความพร้อมในการจัดการในเกณฑ์มาก ส่วนความพร้อม ในการจัดการในเกณฑ์น้อยได้แก่ วิทยาลัยและสถานประกอบการมีการอบรมครูฝึกทั้งของ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน สถานประกอบการได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการ บำรุงรักษา เครื่องมือเครื่องจักร รวมทั้งมีการร่วมกันจัดทำเอกสารและจัดการประชาสัมพันธ์ เรื่องความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีต่อ ชุมชนด้านรูปแบบในการจัดการเรียน การสอนในระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคมีการปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง 2 ลักษณะคือ การเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 3 – 4 วัน และ การเรียนภาคทฤษฎีใน สถานศึกษา 1 สัปดาห์ และฝึกปฏิบัติใน สถานประกอบการ 3 – 4 สัปดาห์ และรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในอนาคตที่เหมาะสมและควรดำเนินการ ใน ระดับมาก คือ การจัดการเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน และฝึกปฏิบัติใน สถาน ประกอบการ 3 – 4 วัน

สมจิตร . ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 82 – 83) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาสำคัญของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัย สารพัดช่างในเขตกรุงเทพ ฯ รวม 4 ด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียน การสอนครูผู้สอน และด้านผู้เรียน พบว่า ปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านอยู่ใน ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบข้อเป็นปัญหาสำคัญ จำแนกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก เนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป และเวลาเรียนหลักสูตรน้อยเกินไป

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอนปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก การสอนกระทำเฉพาะในสถานศึกษาผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดูงาน หรือฝึกงานนอกสถานที่และหนังสือตำราเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

3. ด้านผู้สอนปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนเจ้าระเบียบเกินไป และจำนวนผู้สอนน้อย

4. ด้านผู้เรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนเนื้อหาในบทเรียนและนักศึกษาเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากมาเรียนและสถานที่เรียนคับแคบเกินไป

จิตตชา นิลคำ (2542 : 60 – 61) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวม 6 ด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกนิสิตมีปัญหาการเรียนในระดับมาก ส่วนด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล นิสิตมีปัญหาการเรียนในระดับน้อย

พิสมัย บัวอุไร (2542 : 85 – 86) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า การเรียนของนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ รวม 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาปีมีปัญหาการเรียนในด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้สอน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้าน การวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักศึกษา มีปัญหาการเรียนในด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 62 – 63) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีปัญหาการเรียนในระดับมาก ส่วนด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน มีปัญหาการเรียนในระดับน้อย นักศึกษาที่มีเพศ และรอบการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนและด้านผู้เรียนนักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียน ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน นักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิลวรรณ อมรปิยะพงศ์ (2544 :) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม พบว่า วุฒิภาวะของนักเรียนยังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่การฝึกอาชีพในสถานประกอบการเนื่องจากอายุน้อย ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัยและขาดความอดทน อีกทั้งสถานประกอบการให้นักเรียนทำงานเกินที่กำหนดให้ แต่ได้รับค่าตอบแทนต่ำทำให้นักเรียนเหนื่อยและอ่อนเพลีย นอกจากนี้ครูผู้สอนไม่ทำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน เนื่องจากเป็นผู้ที่สอนมานานจึงเคยชินกับการสอนแบบเดิม ๆ ซ้ำซาก ไม่สนใจให้ผู้เรียนและอีกปัญหาหนึ่ง ครูฝึกไม่มีเวลาในการฝึกปฏิบัติให้แก่ นักเรียนเพราะมีงานที่รับผิดชอบมากตลอดจนการให้ค่า แนะนำการฝึกปฏิบัติแก่นักเรียนไม่เพียงพอ ครูฝึกขาดความรู้ วิธีการประเมินผลที่เหมาะสม

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคควอรี (Mcquaty, 1953 : 215 – 228) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับขนาดของครอบครัวอาชีพผู้ปกครองสภาพของสังคมแวดล้อม พบว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการเรียนทั้งสิ้น

เวนแกนด์ (Weigand, 1957 : 518 – 522) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อผลการเรียนของนักเรียน พบว่าเด็กที่มาจากสภาพครอบครัวที่แตกต่างกันมีผลการเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติในเรื่องเกี่ยวกับองค์ประกอบทางครอบครัวนี้

คอสเตอร์ (Coster, 1959 : 50 – 62) ได้ศึกษาละเอียดถึงขนาดของครอบครัวความสนใจในการอ่าน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งระดับการศึกษาของพ่อแม่ โดยทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รายงานสรุปเอาไว้ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น

กิลล์ (Gill, 1962 : 144 – 149) ก็ได้สนับสนุนผลการศึกษาของ บูเอสเชอร์ เวแกนส์ คอสเตอร์ และ แมคควอรี โดยกิลล์ ได้ศึกษาละเอียดลงไปอีกกับนักเรียนมัธยมตอนปลายสี่กลุ่ม คือนักเรียนที่มีผลการเรียนดีชายหญิง กับนักเรียนที่ผลการเรียนต่ำชายหญิง ผลสรุปจากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนหญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้นำสูงสุดในบ้าน จะมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนชายที่อยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

สเคจเจอร์ (Skager 1964 : 130) ได้กล่าวยืนยันไว้อีกครั้งหนึ่งจากการศึกษาทำนองนี้ว่า ลักษณะทางบ้านของนักเรียนจะมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียน กล่าวคือนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่เข้มงวดจัด หรือมีพ่อแม่ที่คอยเคี่ยวเข็ญดูแลอยู่เสมอสืบเนื่องสิ่งเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลการเรียนของนักเรียนถึง .31

ดีเซนา (Desena, 1964 : 145 – 149) ได้รายงานเอาไว้จากการศึกษาของเขาว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่พยายามส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการสร้างวินัยในตนเอง รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการเรียน

บูเอสเชอร์ (Buescher, 1969 : 1858 – 1859) ได้ศึกษาตัวแปรที่อยู่นอกเหนือความสามารถด้านสติปัญญา ได้สรุปไว้ประการหนึ่งว่าสภาพครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก

โรมินซ์ (Rominc, 1974) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่สอน ให้ความจริงใจ และเป็นกันเองกับผู้เรียนด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์ในวิชาเรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิได้เป็นเพียงผู้เรียนอย่างเดียว ด้านการสอนเนื้อหาพูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างมีเหตุผล

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรเป้าหมาย

1. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 76 คน

2. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 76 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 4 ตัวเลือก ที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ ระดับชั้นการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก 6 ด้าน จำนวน 49 ข้อ

1. ด้านครูผู้สอน
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านสถานประกอบการ

4. ด้านเนื้อหาวิชา
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ด้านสภาพแวดล้อม

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มีปัญหาน้อยที่สุด มีปัญหาน้อย มีปัญหามาก และมีปัญหามากที่สุด ซึ่งกำหนดค่าของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม ไว้ดังนี้

ระดับ	4	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ระดับ	3	หมายถึง	ปัญหามาก
ระดับ	2	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก 6 ด้านคือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก เพื่อเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับชั้นปีที่ 1 ถึงระดับชั้นปีที่ 3 เพื่อเป็น แนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม แบบประมาณค่า 4 ระดับ
3. สร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ คือรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง
5. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกชั้นปีที่ 1 ถึงระดับชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพณิชการธนบุรี และวิทยาลัยพณิชการเซตุน จํานวน 40 ฉบับ

7. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น .96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและได้รับกลับ จํานวน 76 ฉบับ

4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss/pc (Statistical Package for the Social Sciences) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.50	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 – 2.50	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 – 4.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก ตามตัวแปร เพศ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test และเปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับชั้น การศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis Of Variance)

4. สรุปปัญหา และอุปสรรค ในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์คำตอบในรูปของความถี่

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum \bar{X}$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนสถิติในกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวอย่างยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้ t-test จากสูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่หนึ่ง
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่สอง

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe's Method (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 140)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงขอ
กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N = จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution

F = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution

df = ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

S = ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)

MS = ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)

$*$ = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$**$ = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษา
เอี่ยมละออ ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมิน
เป็น 4 ระดับ

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.00	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนในระดับมากที่สุด

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียน

1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน

2. เป็นการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน คือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 รวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยเสนอในรูปของ
จำนวน ความถี่และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ
ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (N=76)	ร้อยละ 100
1.	เพศ		
	ชาย	25	32.9
	หญิง	51	67.1
	รวม	76	100
2.	ระดับชั้น		
	ปวช.1	20	26.3
	ปวช.2	27	35.5
	ปวช.3	29	38.2
	รวม	76	100
3.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
	1.00 – 1.99	24	31.6
	2.00 – 2.99	43	56.6
	3.00 – 4.00	9	11.8
	รวม	76	100

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียน 76 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 เพศชายจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 ระดับชั้น ปวช.1 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ระดับชั้น ปวช.2 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 ระดับชั้น ปวช.3 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.99 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 จำนวนรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00 – 1.99 คิดเป็นร้อยละ 31.6 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียน

การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขา งานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของ นักเรียน

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน ตามความคิดเห็นของ ผู้เรียน คือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อสาร การเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายด้านดังตาราง 2 – 8

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียน โดยรวม และ รายด้านตามทัศนะของนักเรียน

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านครูผู้สอน	2.09	.69	น้อย
ด้านผู้เรียน	1.95	.59	น้อย
ด้านสถานประกอบการ	1.99	.64	น้อย
ด้านเนื้อหาวิชา	1.86	.70	น้อย
ด้านสื่อการเรียนการสอน	1.96	.73	น้อย
ด้านสภาพแวดล้อม	1.75	.66	น้อย
รวม	1.93	.54	น้อย

ตาราง 2 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนน้อย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออตามทัศนะของนักเรียน ด้านครูผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบรายละเอียดการเรียนในวิชา ที่สอนให้ทราบเช่น หัวข้อการประเมินผล	2.11	.93	น้อย
2. ครูจัดกิจกรรมการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ขณะทำการสอน	2.05	.86	น้อย
3. ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นซักถาม ขณะทำการสอน	2.28	1.05	น้อย
4. ครูใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละวิชา	2.09	1.04	น้อย
5. ครูกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดค้นคว้าด้วยตนเอง	2.22	1.13	น้อย
6. ครูรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	2.05	1.03	น้อย
7. ครูมีทักษะและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้	2.14	1.00	น้อย
8. ครูสนใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาการเรียนของนักเรียน	2.11	.97	น้อย
9. ครูเข้าสอนตรงเวลา	2.04	1.05	น้อย
10. ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	1.96	.97	น้อย
11. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอนเสมอ	2.03	.95	น้อย
12. ครูยอมรับ และเข้าใจในความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียน	2.01	.95	น้อย
13. ครูมีความเชื่อมั่นในการสอนนักเรียน	2.05	1.02	น้อย
รวม	2.09	.70	น้อย

จากตาราง 3 พบว่าปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านครูผู้สอนโดยรวมมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านผู้เรียน			
1. นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1.84	.90	น้อย
2. นักเรียนมีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	2.01	.90	น้อย
3. ความชัดเจนของขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	2.16	.95	น้อย
4. นักเรียนมาโรงเรียนสายเนื่องจากเหนื่อยจากการปฏิบัติงานฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ	2.09	1.02	น้อย
5. นักเรียนเบื่อหน่ายต่อกฎระเบียบของสถานประกอบการ	1.95	.86	น้อย
6. การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	1.78	1.08	น้อย
7. นักเรียนปฏิบัติงานในสถานประกอบการเกินหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	2.13	1.08	น้อย
8. นักเรียนทวิภาคี ธุรกิจค้าปลีกโดยไม่ได้ตั้งใจเข้าเรียนในโครงการทวิภาคี	1.61	.75	น้อย
รวม	1.95	.59	น้อย

จากตาราง 4 พบว่าปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านผู้เรียนโดยรวมมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสถานประกอบการ จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านสถานประกอบการ			
1. สถานประกอบการกำหนดเวลาฝึก เวลาพัก และวันหยุดให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	2.01	1.10	น้อย
2. สถานประกอบการจัดให้มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอในการฝึกทักษะของนักเรียน	1.97	.95	น้อย
3. สถานประกอบการยินดีติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษาเพื่อร่วมดูแลนักเรียน	1.80	.77	น้อย
4. สถานประกอบการจัดจำนวนครูฝึก ต่อจำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสม	1.99	.93	น้อย
5. ครูฝึกในสถานประกอบการเข้าใจวุฒิภาวะของนักเรียนต่อการปฏิบัติงาน	2.17	.90	น้อย
6. นักเรียนพอใจต่อสวัสดิการของสถานประกอบการที่ให้แก่นักเรียน	1.93	.88	น้อย
8. ครูฝึกใช้วาจาที่สุภาพต่อนักเรียน	2.09	1.06	น้อย
9. ครูฝึกประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนด้วยความยุติธรรม	1.96	.94	น้อย
รวม	1.99	.64	น้อย

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสถานประกอบการ มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา			
1. เนื้อหาวิชา มีความทันสมัยเหมาะสมกับความต้องการของวงการธุรกิจในปัจจุบัน	1.92	.98	น้อย
2. เนื้อหาวิชา มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	2.01	.93	น้อย
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้	1.89	.89	น้อย
4. การนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	1.99	.93	น้อย
5. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.67	.76	น้อย
6. เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับบุคลิกภาวะและประสบการณ์ของนักเรียน	1.88	.92	น้อย
รวม	1.86	.70	น้อย

จากตาราง 6 พบว่าปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
1. สื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.05	1.01	น้อย
2. สื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	1.95	.89	น้อย
3. คุณภาพของสื่อการสอนที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ เหมาะสมกับระดับชั้นและวุฒิภาวะของนักเรียน	1.69	.96	น้อย
4. มีการใช้สื่อการสอน และเทคนิคใหม่ๆ ในการ ฝึกปฏิบัติ	2.00	.94	น้อย
5. สื่อการสอนกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	1.95	.83	น้อย
6. สื่อการสอนที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความปลอดภัย	1.86	.92	น้อย
7. มีหนังสือคู่มือและเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพียงพอ	1.91	1.00	น้อย
รวม	1.96	.73	น้อย

จากตาราง 7 พบว่าปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหการเรียนน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านสภาพแวดล้อม			
1. สภาพครอบครัวทำให้ผลการเรียนของนักเรียนตกลง	1.70	.95	น้อย
2. รายได้ของผู้ปกครองมีผลกระทบต่อการเรียน ของนักเรียน	1.87	.97	น้อย
3. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในด้านการเรียน	1.68	1.02	น้อย
4. ผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่เห็นด้วยกับการเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1.42	.72	น้อย
5. ระยะทางระหว่างสถานประกอบการและบ้าน ห่างไกลกัน ทำให้นักเรียนไปปฏิบัติงานไม่ทันเวลา	2.18	1.05	น้อย
6. สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในสถานประกอบการ	1.78	1.01	น้อย
7. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน	1.64	1.05	น้อย
รวม	1.75	.66	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาจากการเรียนน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขา
งานธุรกิจ ค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของ
นักเรียน

เป็นการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนทั้ง 6 ด้านคือ ด้านครูผู้สอน
ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพ
แวดล้อม เมื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังแสดงในตาราง 9 – 12

เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขา
งานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของ
นักเรียน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขา
งานธุรกิจค้าปลีก เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งที่ 1 ที่ว่านักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหา
การเรียนทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
ตามทัศนะของนักเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ปัญหาการเรียน	ชาย (N=25)		หญิง (N=51)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านครูผู้สอน	1.99	.62	2.14	.72	.86
2. ด้านผู้เรียน	2.08	.60	1.88	.58	1.84
3. ด้านสถานประกอบการ	2.03	.72	1.98	.61	.31
4. ด้านเนื้อหาวิชา	1.84	.62	1.88	.74	.21
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	1.82	.68	2.03	.75	1.71
6. ด้านสภาพแวดล้อม	1.84	.66	1.71	.67	.80
รวม	1.93	.52	1.93	.56	.02

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ
น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการเรียนในทุกด้าน
คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน
และด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนน้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่ามีปัญหาการเรียนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ตั้งไว้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทักษะของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	6	.13	.27
	ภายในกลุ่ม	73	35.46	.49	
	รวม	75	35.72		
ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.49	.75	2.20
	ภายในกลุ่ม	73	24.77	.34	
	รวม	75	26.26		
ด้านสถานประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.99	.49	1.21
	ภายในกลุ่ม	73	29.81	.41	
	รวม	75	30.79		
ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.27	.64	1.30
	ภายในกลุ่ม	73	30.71	.49	
	รวม	75	36.98		
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.15	.08	.14
	ภายในกลุ่ม	73	39.93	.55	
	รวม	75			
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.9	1.45	3.56*
	ภายในกลุ่ม	73	29.62	.41	
	รวม	75	32.51		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.66	.33	1.11
	ภายในกลุ่ม	73	21.49	.29	
	รวม	75	22.15		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตาราง 10 พบว่า นักเรียนที่มี ระดับชั้นการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน

ระดับชั้นการศึกษา				
		ปวช.3	ปวช.1	ปวช.2
	$\bar{X}$	1.51	1.83	1.95
ปวช.3	1.51	-	.32	.44
ปวช.1	1.83	-	-	.12
ปวช.2	1.95	-	-	-

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียน ระดับชั้น ปวช.2 มีปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียนแตกต่างจากนักเรียนระดับชั้น ปวช.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขา
งานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะ
ของนักเรียนโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.32	.16	.33
	ภายในกลุ่ม	73	35.41	.49	
	รวม	75	35.72		
ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.03	.02	.05
	ภายในกลุ่ม	73	26.23	.36	
	รวม	75	26.26		
ด้านสถานประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.13	.57	1.40
	ภายในกลุ่ม	73	29.7	.41	
	รวม	75	30.79		
ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	.19	.09	.19
	ภายในกลุ่ม	73	36.80	.50	
	รวม	75	36.98		
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.00	.00	.00
	ภายในกลุ่ม	73	40.08	.55	
	รวม	75	40.08		
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	.45	.23	.52
	ภายในกลุ่ม	73	32.06	.44	
	รวม	75	32.51		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.20	.01	.04
	ภายในกลุ่ม	70	22.12	.30	
	รวม	75	32.51		

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนปานกลาง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอน
ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพ
แวดล้อม โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนทุกด้าน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 รวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยหาค่าความถี่ และข้อเสนอแนะเป็นร้อยละ

ตาราง 13 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียน 6 ด้าน ตามทัศนะ ของนักเรียน

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ความถี่	
ด้านครูผู้สอน			
1.	ครูใช้อารมณ์กับนักเรียน	1	
2.	ครูไม่สนใจนักเรียนที่เรียนไม่เก่ง	1	
4.	ครูให้รายงานและการบ้านมากเกินไป	3	5
ด้านผู้เรียน			
1.	เนื้อหาวิชายากไม่เข้าใจ	2	
2.	ไม่ตั้งใจเรียนเวลาครูสอน	4	
3.	ครูควรพูดเรื่องคลายเครียด	2	
4.	นักเรียนขาดความอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน	7	15
ด้านสถานประกอบการ			
1.	ครูฝึกให้งานทำเกินกว่าหน้าที่	4	—
2.	ควรปรับปรุงอุปกรณ์ให้ปลอดภัย	2	
3.	ให้นักเรียนทำงานเกินเวลา	3	9
ด้านเนื้อหาวิชา			
1.	เนื้อหาวิชามีมากเกินไปทำให้อ่านหนังสือไม่ทัน	3	
2.	เนื้อหาวิชาไม่สนุก	1	6
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
1.	สื่อการเรียนการสอนควรมีหลากหลาย	4	
2.	สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย	3	9
ด้านสภาพแวดล้อม			
1.	เหนื่อยกับการเดินทาง	3	
2.	รายได้น้อยส่งตัวเองเรียน	2	5

จากตาราง 13 พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะจากนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านสภาพแวดล้อมดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ครูให้รายงานและการบ้านมากเกินไป รองลงมา คือครูใช้อารมณ์กับนักเรียน และครูไม่สนใจ นักเรียนที่เรียนไม่เก่ง
2. ด้านผู้เรียน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ นักเรียนขาดความอดทนในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ไม่ตั้งใจเรียนเวลาครูสอน เนื้อหาวิชายากไม่เข้าใจ และครูควรพูดเรื่อง คลายเครียด
3. ด้านสถานประกอบการ ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ครูฝึกให้งานทำ เกินกว่าหน้าที่ รองลงมาคือให้นักเรียนทำงานเกินเวลา และควรปรับปรุงอุปกรณ์ให้ปลอดภัย
4. ด้านเนื้อหาวิชา ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชามีมากเกินไปทำให้อ่านหนังสือไม่ทัน และเนื้อหาวิชาไม่สนุก
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอน ควรมีหลากหลาย รองลงมาคือ สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย
6. ด้านสภาพแวดล้อม ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ หนี้อยกับการเดินทาง รองลงมาคือ ส่งตัวเองเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน ในด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม เพื่อนำไปเป็นแนวทางแก้ปัญหาและปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียนสำเร็จ การศึกษา และเข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออโดยรวมและรายด้าน ด้านครู ผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออละออ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ และสถานประกอบการที่ร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ประจำปีการศึกษา 2545 จำนวน 76 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 4 ตัวเลือก เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจ ค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ รวม 49 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจากนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ชั้นปี 1, 2, 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 76 ฉบับ ตรวจสอบแล้วได้รับคืนมา 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. ค่าความถี่และค่าร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

3. ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามตัวแปร คือเพศ ระดับชั้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t – test) สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม (One Way Analysis Of Variance) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของ Scheffe

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านครูผู้สอน พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านครูผู้สอนโดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านผู้เรียน พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านสถานประกอบการ พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสถานประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.4 ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.6 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหา การเรียนอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

2.1 นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการเรียนในทุกด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย เมื่อทำการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่า มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ตั้งไว้

2.2 นักเรียนที่มีระดับชั้นการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนระดับชั้น ปวช.2 มีปัญหาการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับวิชาธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียนแตกต่างจากนักเรียนระดับชั้น ปวช.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกด้านมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากข้อคำถามปลายเปิดปรากฏดังนี้

3.1 ความคิดเห็นที่มีความถี่สูงสุด ในแต่ละด้านที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นไว้ มีดังต่อไปนี้ ด้านครูผู้สอน คือ ครูให้รายงานและการบ้านมากเกินไป ด้านผู้เรียน คือ นักเรียนขาดความอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน ด้านสถานประกอบการ คือ ครูฝึกให้ทำงานเกินกว่าหน้าที่ ด้านเนื้อหาวิชา คือ แต่ละวิชามีเนื้อหามากเกินไปทำให้อ่านหนังสือไม่ทัน ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ สื่อการเรียนการสอนควรมีหลากหลาย ด้านสถานประกอบการ เหนื่อยกับการเดินทาง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่ได้มีการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อเข้ารับการอบรมศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอนพร้อมที่จะสอนนักเรียน มีการพัฒนาการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้นักเรียนรู้จักคิดค้นคว้าด้วยตนเอง และกล้าที่จะแสดงออก ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีปัญหาในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวพร ธนวัฒน์ (2536:29) ที่พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ มีปัญหาเรียนด้านครูผู้สอนในระดับน้อย และสมจิตร ยิ่งดำรงฤทธิ์ (2540 : 48) ที่พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แผนกวิชาช่าง เครื่องยนต์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลการเรียนการวิจัยของ พิสมัย บัวอุไร (2542 : 62) ที่พบว่า นักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์มีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ อภิกัญญ์ บุญยศศักดิ์เสรี (2534 : 1150 - 1154) พบว่า การสำรวจปัญหาความต้องการและความคิดเห็นต่อวิธีการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู - อาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่างสมุทรปราการ มีปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอน อยู่ในระดับน้อยและจำเนียร จันทรงาม พ.ศ.2536 : 154) พบว่า การเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นและทัศนสถานด้านครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยและสอดคล้องกับจิตตชา นิลคำ (2542 : 60 – 61) พบว่า การเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านต่างกัน และ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ด้านผู้เรียน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความคิดว่าการเรียนทวิภาคีธุรกิจค้าปลีกสามารถหางานทำได้ง่าย และมีรายได้ระหว่างเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 62 - 63) พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน มีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยและ นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 79) ที่พบว่านักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะมนุษยศาสตร์ มีปัญหาการเรียนด้านส่วนตัวผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย และ สมจิตร ยิ่งดำรงฤทธิ์ (2540 :)พบว่านักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แผนกวิชาเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการเรียนด้านส่วนตัวผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย และพรศรี โรจนเมธี (2540 : 68) พบว่าปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีปัญหาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : บทคัดย่อ พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ด้านผู้เรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ด้านเนื้อหาวิชา นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชามีความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ความสามารถของนักเรียน สอดคล้องกับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ของนักเรียน ฉะนั้นการเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นในด้านเนื้อหาวิชา จึงมีปัญหานี้อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำเนียร จันทรงาม (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า การสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำ และทัณฑสถาน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร มีปัญหาในระดับน้อย และสอดคล้องกับ อภิญญา คุณเลิศ (2534 : 120 - 121) พบว่าการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต การศึกษาด้านเนื้อหาวิชา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ พรศรี โรจนเมธี (2540 : 67 - 70) พบว่า การสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ด้านเนื้อหาวิชา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านต่างกัน และไม่

สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะการฝึกภาคปฏิบัตินักเรียนต้องฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ มีเครื่องมือต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จริงและเกิดทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ ดังนั้นในด้านสื่อการสอนจึงมีปัญหาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย พรศรี โรจนเมธี (2540 : 68-70) พบว่า ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำเนียร จันทรงาม (2536 : 154) พบว่า การสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถานด้านสื่อการสอน มีปัญหาระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านต่างกัน และ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ด้านสถานประกอบการ นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการมีความพร้อมในด้าน วัสดุฝึก มีครูฝึก และผู้ควบคุมการฝึก ดูแลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะวิชาชีพ มีความรับผิดชอบมีความมั่นใจในการ ปฏิบัติงาน ดังนั้น ด้านสถานประกอบการ จึงมีปัญหาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จวีวรรณ สุภรวัชรินะ (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวางแผนและเตรียมการ นักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาน้อย และอนันต์ สุขล้วน (2536 : 93 – 94) สภาพการฝึกงานใน สถานประกอบการของนักศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคตราด พบว่า การฝึกงานภายนอกวิทยาลัยทำให้เกิดผลดีมากกว่าการฝึกงานภายในวิทยาลัย อีกทั้งทำให้ได้รับความรู้ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น สร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และนักศึกษาได้แนวทางในการประกอบอาชีพ หรือดำเนินธุรกิจส่วนตัวเพิ่มขึ้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักศึกษาฝึกงานประสบปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน ทั้งด้าน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับน้อย และจันทรา ยินดียม (2539 : บทคัดย่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามแนวของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการ ทั้งของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน นักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ อยู่ในระดับน้อย และสังวาล บัวเขียว (2534 : 104 – 105) ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน สังกัดวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2532 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 พบว่า ด้านการจัดการฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราชมีปัญหาในระดับน้อยและ สอดคล้องกับดวงเดือน สายเชื้อ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการ จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึกอาจารย์นิเทศร่วมกับสถานประกอบการ และการติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียนร่วมกับสถานประกอบการ ด้านการประเมินผลการเรียนพบว่ากลุ่มผู้สอนในสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย พรศรี โรจนเมธี (2540 : 68-70) พบว่า ปัญหาการสอนของอาจารย์ ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำเนียร จันทรงาม (2536 : 154) พบว่า การสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีในเรือนจำและทัณฑสถานด้านสื่อการสอน มีปัญหาระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขารัฐกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ด้านสภาพแวดล้อม นักเรียนมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยาลัยมีการปรับปรุง ด้านอาคาร สถานที่ อาคารเรียนมีการดูแลรักษาความสะอาด มีถังขยะวางตามจุดต่าง ๆ ห้องเรียนปลอดโปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงสว่างเพียงพอ มีโรงอาหารสำหรับนักเรียนโดยเฉพาะ มีห้องน้ำเพียงพอกับจำนวนนักเรียน พร้อมทั้งห้องประชุมที่เหมาะสม มีจุดนำดื่มบริการนักเรียน มีห้องสมุดติดเครื่องปรับอากาศ มีหนังสือตำราให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทางวิชาการเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น กีฬา และยังมีการแสดงของนักเรียนในวันสำคัญของทางวิทยาลัย ซึ่งนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน และยังมีห้องพยาบาล มีเจ้าหน้าที่ให้บริการนักเรียน นอกจากนี้ยังมีร้านสหกรณ์ให้บริการ

อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ไม่สอดคล้องกับ รัตนา ประเสริฐศรี (2536 : 6) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพาณิชยการเซดุน พบว่า สภาพแวดล้อมในการเรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจำนวนที่นั่งรับประทานอาหาร บริการน้ำดื่ม ห้องน้ำของวิทยาลัย มีจำนวนน้อย ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา วัสดุประกอบการเรียน สื่อและอุปกรณ์มีน้อย ตลอดจนการให้บริการห้องสมุดไม่สะดวกในการค้นหาความรู้ และไม่สอดคล้องกับ ทศนิ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 89) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัญหาการเรียนด้านสภาพแวดล้อม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 1 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีระดับชั้นต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ว่า นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออที่มีระดับชั้นต่างกันมีปัญหาการเรียนรายด้านแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ว่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียน ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า

2.1 นักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิง มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเพศหญิงและเพศชาย ที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีอายุที่ใกล้เคียงกันอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน มีจุดประสงค์ในการเรียนเนื่องจากมีรายได้ในระหว่างเรียนและได้รับสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ เป็นการช่วยลดภาระของครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่ นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และการที่มาเรียนในระบบทวิภาคี มีเหตุผลอย่างเดียวกัน คือต้องการนำความรู้ทักษะวิชาชีพไปประกอบอาชีพ และสถานประกอบการที่ฝึกอยู่นั้นต้องการรับนักเรียนเข้าทำงานต่อเมื่อจบการศึกษาแล้ว หรือจะเรียนต่อในระดับสูงก็ได้ และจากการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการนักเรียนจะมีการสับเปลี่ยนแผนงานกัน เพื่อฝึกปฏิบัติให้ครบทุกแผนก นั่นคือปฏิบัติที่เหมือนกัน ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน และนักเรียนยังต้องเรียนที่วิทยาลัยและฝึกอาชีพในสถานประกอบการด้วย ซึ่งนักเรียนจะอยู่ในสภาพที่ต้องปฏิบัติแบบเดียวกันจากพื้นฐานความต้องการและความรู้สึกลึกซึ้งคล้ายคลึงกัน เมื่อได้มาเรียนในสถาบันเดียวกัน มีการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างเดียวกัน ย่อมทำให้นักเรียนเหล่านี้มีความคิดคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับพรศรี โรจน์เมจิ (2540 : 68 – 70) ที่พบว่า ปัญหาการสอนของ

อาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชีที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักเรียนที่เรียนระดับต่างชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนระดับชั้น ปวช. 1 ปวช. 2 และ ปวช. 3 อยู่ในสภาพที่ต้องเรียนเหมือนกัน คือเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ มีความรับผิดชอบในหน้าที่แบบเดียวกัน นอกจากนี้แล้วนักเรียนเรียนหลักสูตรเนื้อหาวิชาเดียวกัน มีการวัดและประเมินผลระบบเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรวรรณ วรรณศิลป์ (2540 : 97) ที่พบว่า นักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมนักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้โดยพบว่านักเรียนชั้นปวช.2 มีปัญหาการเรียนแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นปวช. 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมาจากสภาพแวดล้อมครอบครัวที่ไม่เหมือนกัน นักเรียนบางคนอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่พี่น้องด้วยกันมีความรักความอบอุ่น แต่นักเรียนบางคนอยู่กับครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่ นักเรียนขาดความรักความอบอุ่น หรือในด้านการปรับตัวนักเรียนระดับชั้น ปวช.2 จะมีความคุ้นเคยกับเพื่อนในชั้นเรียนหรือกับเพื่อน การเข้าสังคมในสถานประกอบการในเวลาที่น้อยกว่านักเรียนที่เรียนระดับชั้น ปวช.3 ซึ่งจะมีความคุ้นเคยและประสบการณ์มากกว่าเพราะฉะนั้นในด้านการปรับตัวของ นักเรียน การวางตัวหรือพฤติกรรมต่าง ๆ จึงไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 74 – 76) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตนครศรีธรรมราช พบว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย ด้านสังคมในกลุ่มเพื่อน นักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นักเรียนได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอนและครูฝึก การเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติ พร้อมทั้งการประเมินผล ที่จะทำให้นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งการประเมินรายวิชา การประเมินผลครึ่งหลักสูตร และการประเมินผลเมื่อจบหลักสูตร รวมทั้งแนะนำวิธีการปฏิบัติเมื่อนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจะต้องปฏิบัติอย่างไร ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมินผลที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียน โดยยกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออตามทัศนะของนักเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านสถานประกอบการ ควรมีการประสานงานกับอาจารย์นิเทศและผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
2. ด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ และสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกวิทยาลัยที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จิตตชา นิลดำ. (2542). ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรูญ ชูลาภ. (2543). สรุปรายงานผลการประชุมหัวหน้างานอาชีวศึกษา สาขาบริหาร อาชีวศึกษา
และเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จำเนียร จันทร์งาม. (2536). การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น
ในเรือนจำและทัณฑสถาน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- زاری มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป.
- ชนะ กลีการ์, และสบสันต์ อุดกฤษฎ์. "การศึกษาระบบทวิภาคีของเยอรมัน". วารสารวิทยาการ
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ : ปีที่ 4 สิงหาคม : 56-64.
- ดวงเดือน สายเชื้อ. (2542). การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.
- ทัศนีย์ พิศาลรัตนกุล. (2539). ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวพร ธนวัฒน์. (2536). ปัญหาการเรียนของนักเรียนนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ในคณะกรรมการ วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทา จงศิริโชค. การศึกษาความต้องการของนักศึกษาอาชีวศึกษาต่อบริการของสมาคมผู้ปกครอง
และครู : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรุตติ จันทะทรัพย์. (2536). ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะวิชา
อุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นิลวรรณ อมรปิยพงศ์. (2544). ปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาธุรกิจ
ค้าปลีก. สารนิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญมี ประสมทรัพย์. (2539) ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาการบัญชี ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เบ็ญจา สุทธะพินทุ. (2536). สาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ :
กรณีศึกษาของวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. อัดสำเนา.
- พยุงค์ศักดิ์ วันทรสุรินทร์. (2544). การปฏิรูปการอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยายในการ
ประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิสมัย บัวอุไร. (2542). ปัญหาการเรียนในโครงการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชา
การจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรศรี โรจน์เมฆี. (2540). ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชีระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานัส ศรีกัลยา. (2533). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นลงเรียนสารพัดช่าง
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญา.
- รัตนา ประเสริฐศรี. (2543). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. (2541). การศึกษาปัญหาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัย
สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิตอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารอาชีวศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัมภา กำเนิดรัตน์. (2543). สรุปรายงานและการประชุมสัมมนาหัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี.
สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา.

- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *บุคลากรนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ *เอกสารประกอบการเรียนวิชาปรัชญาการอาชีว
เทคนิคศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. อัดสำเนา.
- สุวรรณ สุขสมภักดิ์. (2530). *สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเกษตร
นครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานโครงการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี. *คู่มือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พุทธศักราช 2538.
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*.
- สุทธิ ผลสวัสดิ์. (2540-2541). *ความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี.
เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 40 ประจำปีการศึกษา.*
- สมจิตร ชัยยงค์ดำรงฤทธิ์. (2540). *การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
แผนกวิชาเครื่องยนต์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคกลาง. (2541). *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา วิธีการดำเนินงาน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรมอาชีวศึกษา.
- อนัน สุขล้วน. (2536). *สภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคตราด*. ตราด : วิทยาลัยเทคนิคตราด.
- อภิรักษ์ บุญยศักดิ์เสรี. (2534). "การสำรวจปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นต่อวิธีการ
เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูอาจารย์ โรงเรียนสารพัดช่าง
สมุทรปราการ". ในเอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง การวิจัยทาง
การศึกษา และการวิจัย ที่เกี่ยวกับการศึกษา เล่มที่ 2. หน้า 1150-1154. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อุไรวรรณ วรรณศิลป์. (2540). *ปัญหาการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตร
ครูเทคนิคชั้นสูงช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

Buescher, R. M., (1858-1859, 1969) The Relationship between Selected Noncognitive Variables and Academic Achievement of College Woman in Various Fields of Study"

Dissertation Abstracts. 30.

Cogan, Morris L. (1959, January). "Studies of Teacher Behavior" *The Journal of Experimental*

Education. 26 : 137 – 139.

Coster, J.K. (1959, April). "Some Characteristics of High School Pupils from three Income Groups"

Journal of Educational Psychology. 50 : 50 – 62.

Desena, Paul A. (1964, October) "The Role of Consistency in Identifying Characteristics of Three

Levels Of Achievement" *The Personnel and Guidance Journal*, 43 : 145.

Gill, L.J. (1962, March) "Some Nonintellectual Correlates of Academic Achievement, among

Mexican Secondary School Students," *Journal of Educational Psychology*,

53 : 144 – 149.

Macquary, J.P. (1953, April) "Some Relationship between Nonintellectual Characteristics and

Academic Achievement." *Journal of Educational Psychology*. 44 : 215 – 228.

Slager, Rodney, and Tewilliger, James, (1964, February) "Nonintellectual Correlates of

Secondary School Achievement", *Research Bulletin*. 16 : 1 – 30.

Weigand, George, (1957) "Adaptiveness and The Role of Parents in Academic

Success," *Personnel and Guidance Journal*, 35 ; 518 – 522.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
ตามทัศนของนักเรียน

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบปัญหาในการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และไม่มีผลกระทบ เสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม จึงขอความกรุณาโปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ	() ชาย
	() หญิง
2. ระดับชั้น	() ปวช. 1
	() ปวช. 2
	() ปวช. 3
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	() 1.00 – 1.99
	() 2.00 – 2.99
	() 3.00 – 4.00

ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียน

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความข้างล่างต่อไปนี้แต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
ปัญหาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	ด้านครูผู้สอน ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบกฎเกณฑ์การเรียนในวิชาที่สอนให้ทราบ				
2.	ครูจัดกิจกรรมการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจบทเรียน				
3.	ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นซักถามขณะทำการสอน				
4.	ครูใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา				
5.	ครูกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด ค้นคว้า				
6.	ครูรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน				
7.	ครูมีทักษะและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้				
8.	ครูสนใจและเอาใจใส่ต่อปัญหาการเรียนของนักเรียน				
9.	ครูเข้าสอนตรงเวลา				
10.	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน				
11.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเสมอ				
12.	ครูยอมรับและเข้าใจในความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านผู้เรียน				
1.	นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี				
2.	การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนทฤษฎีไปฝึกปฏิบัติงาน				
3.	นักเรียนมีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน				
4.	นักเรียนมีรายได้จากการฝึกปฏิบัติเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายในการเรียน				
5.	ความขัดข้องของขอบเขตความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน				
6.	นักเรียนมาโรงเรียนสายเนื่องจากเหนื่อยจากการ ปฏิบัติงาน				
7.	นักเรียนเบื่อหน่ายค่าอุปกรณ์ระเบียบของสถาน ประกอบการ				
8.	การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน				
9.	นักเรียนปฏิบัติงานในสถานประกอบการเกินขอบเขต ที่กำหนด				
10.	นักเรียนเรียนธุรกิจค้าปลีกโดยไม่ได้ตั้งใจสมัครเรียน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านสถานประกอบการ				
1.	สถานประกอบการกำหนดเวลาฝึก เวลาพัก และวันหยุดให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม				
2.	สถานประกอบการจัดให้มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอในการ ฝึกทักษะของนักเรียน				
3.	สถานประกอบการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษาเพื่อร่วมดูแลนักเรียน				
4.	สถานประกอบการจัดจำนวนครูฝึก ต่อจำนวนนักเรียนมีสัดส่วนเหมาะสม				
5.	ครูฝึกในสถานประกอบการเข้าใจวุฒิภาวะของนักเรียนต่อการปฏิบัติงาน				
6.	ครูฝึกสละเวลาให้คำแนะนำแก่นักเรียน				
7.	ครูฝึกมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน				
8.	นักเรียนพอใจต่อกฎระเบียบของสถานประกอบการ				
9.	นักเรียนพอใจต่อสวัสดิการของสถานประกอบการที่ให้แก่ นักเรียน				
10.	ครูฝึกใช้วาจาที่สุภาพต่อนักเรียน				
11.	ครูฝึกประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนด้วยความยุติธรรม				
12.	การปรับเปลี่ยนครูฝึกบ่อยครั้ง ทำให้นักเรียนขาดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านเนื้อหาวิชา				
1.	เนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน				
2.	เนื้อหาวิชา มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน				
3.	เนื้อหาวิชา มีเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้				
4.	เนื้อหาวิชา ที่สอนตรงตามเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องการ				
5.	เนื้อหาวิชา ที่เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้				
6.	การนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน				
7.	เนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
8.	เนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของนักเรียน				
9.	เนื้อหาวิชา ธุรกิจค้าปลีกมีความทันสมัย				
	ด้านสื่อการเรียนการสอน				
1.	สื่อการเรียนการสอน มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน				
2.	สื่อการสอน สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน				
3.	คุณภาพของสื่อการสอน ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับระดับชั้นและวุฒิภาวะของนักเรียน				
4.	มีการใช้สื่อการสอน และเทคนิคใหม่ๆ ในการฝึกปฏิบัติ				
5.	สื่อการสอน กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน				
6.	สื่อการสอน ที่ใช้ฝึกปฏิบัติ มีความปลอดภัย				
7.	มีหนังสือ คู่มือ และเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ				

ข้อ	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด 4	มาก 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านสภาพแวดล้อม				
1.	สภาพครอบครัวทำให้ผลการเรียนของนักเรียนต่ำลง				
2.	รายได้ของผู้ปกครองมีผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียน				
3.	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในด้านการเรียน				
4.	ผู้ปกครองขาดความเข้าใจการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี				
5.	ระยะทางระหว่างสถานประกอบการและบ้าน ห่างไกลกัน ทำให้นักเรียนไปปฏิบัติตนไม่ทันเวลา				
6.	การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในสถานประกอบการ				
7.	การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดระบุถึงปัญหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตร
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนะของนักเรียน

1. ด้านครูผู้สอน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
2. ด้านผู้เรียน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านสถานประกอบการ

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านเนื้อหาวิชา

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

5. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

6. ด้านสภาพแวดล้อม

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ	คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง	คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/๒๔/๖

วันที่ /๔ พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางพรพิมล ศรีวิมล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทักษะของนักเรียน” โดยมี อาจารย์สิทธิฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออตามทักษะของนักเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางพรพิมล ศรีวิมล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ ๔๙๑๗

วันที่ 1๔ พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางพรพิมล ศรีวิมล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออตามทัศนะของนักเรียน” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุตรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ และ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออตามทัศนะของนักเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางพรพิมล ศรีวิมล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/64 01

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๓ สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางพรพิมล ศรีวิมล นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนของนักเรียน” โดยมี อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ให้นักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 90 คน ตอบแบบสอบถาม ปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ตามทัศนของนักเรียน ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางพรพิมล ศรีวิมล ได้เก็บข้อมูลในการทำ สารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

โทรสาร. 02-258-4119

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางพรพิมล ศรีวิมล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 9 สิงหาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5/2293 หมู่บ้านประชาชื่น แขวงบางตลาด เขตปากเกร็ด นนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนถาวรานุกูล สมุทรสงคราม
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (แผนกการขาย) โรงเรียนพาณิชย์การสามเสน
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตพาณิชย์การพระนคร
พ.ศ. 2523	ประโยคมัธยมศึกษาครูธุรกิจ วิทยาเขตพาณิชย์การพระนคร
พ.ศ. 2525	การศึกษบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา(การตลาด) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ